

„Soča“

Izhaja vsak petek o polдне in velja s priloga „Primorec“ in „Gospodarski List“ vred po pošti prejetana ali v Gorici na dom pošljata:

vse leto . . . . . gld. 4-40, pol leta . . . . . 2-20, četrt leta . . . . . 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglase pri upravnistvu.

„Primorec“ izhaja vsakih 14 dni ob enem z neravnimi (papar) „Sočkim“ številkami.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 stranih. Kadar je v petek praznik, izidejo listi že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznanila

in „poslanice“ plačujejo se za štiristopno petilvrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat, 7 „ „ „ 2 „ „ „ 3 „ „ „ 4 „ „ „ 5 „ „ „ 6 „ „ „ 7 „ „ „ 8 „ „ „ 9 „ „ „ 10 „ „ „

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti vel. vošnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošljajo naj se urednistvu, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Soče“. — Neplačanih pisem urednistvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Urednistvo in upravnistvo je v Marzinjevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

Suklje vodja slovenskih konservativcev.

(Iz dopisa s Kranjskega)

Kdo bi se bil mislil leta 1883, ali pa leta 1885, ko je gospod prof. Suklje kandidoval prvokrat za deželni zbor, da bi bil vodja slovenskih konservativcev. Ni pisal samo „Slovenec“ proti njemu, temveč je tudi gospod kantonik Klun uporabljal ves svoj upliv proti njemu. Vendar je danes ta politični profesor vodja naše konservativne stranke, če tudi ne po imenu, pa v dejangu, če tudi se od svojega prviga nastopa v deželnem zboru do danes in prav nič premenil. Nastopil je kot brezpozopen vladen pristav in to je še danes. Tudi v verskem oziru gotovo danes ni bolj katoliški, nego je bil pri vstopu v politično življenje. Sprva niti so se jedino naš konservativci, kateri so se popolnoma podelovali, od kar hodijo s Petretzom. Ali, neveda, nasproti slovenskim „liberalom“ so vedno stali „načelniki“ nasprotniki; potopili bi jih rajše danes nego jutri v dno morja nasproti nemškim in drugim liberalom, pa ker so na Kitarcu, so najpomembnejši lakaj. Ako se vsaki oglašajo proti njemu, je vse le zapušča lepega, le pesek v očeh, ki gledajo, a ne vidijo, kam potikamo po sedanjih političnih kordoneh-kordoneh! Urednik.

Že predkrat ste govorili o tem, da je Suklje vodja naše konservativne stranke. Navajali ste za to razloge, katerim do danes ne nimate in oporekaj. Gospod profesor je pa na Dunaju tudi informativni predstojnik Hohenwarta v slovenskih zadevah. Vodja avstrijskih konservativcev se za nas Slovence duši ne buri; ve jedino to, kar mu pove profesor Suklje. Kakšne so pa te Sukljejeve informacije, si pač lahko mislimo, ko je se v javni seji govoril, da je stranka na Slovenskem, ki bi na vzhod. Tako je prof. Hohenwart o naših slovenskih razmerah povsem nepačno ponel. Od tod tudi prihaja, da se politika visokega grofa tako malo upana v interese našega prebivalstva.

Nekajkrat je že bil Suklje v nevarnosti, da bi prof. Hohenwart spoznal, da nasljuje na Kranjskem in ravno tako, kakor mi je on navadna slika.

Tako je gospod profesor že bil v nevarnosti, da zgube svoje zaupanje na vsi hri, ki je vsi od slovenskega govora, s katerim je sumničljivo neobčutljiv Slovenec, bil vzbudil na Slovenskem občno nevoljo. Priljubljen je gospodu profesorju tako na pomoč gosp. kantonik Klun in v „Slovenca“ zagotovil, da se vsi slovenski konservativni poslanci upognejo z gospodom Sukljem. Ker ni temu noben odločen konservativni politik ugovarjal, je čisto naravno, da gospod Hohenwart misli, in ima najbrž tudi prav, da vsa konservativna stranka odobrava Sukljejevo politiko. Sama nedolžna opazka „Slovenca“ pač to vso ni mogla omajati.

Se večja nevarnost za Sukljeja pa je bila, da je gospod prof. Hohenwart bil dobil nezaupnico na Gorenjskem. Ker se prof. ni ničesa spominjal, da bi bil kaj storil, kar bi moglo žaliti Gorenjce, če so res tako ponižni in z vsemi zadovoljni, kakor mi jih slika pri vsaki priliki gospod profesor, moral si je pač misliti, da informacije, ki jih dobiva od Sukljeja in nekoliko tudi od gospoda Kluna o misljenju na Kranjskem, niso povsem pristne.

Zato je pa Suklje v Kranjskem deželnem zboru, zagovarjajoč koalicijo in grofa Hohenwarta, bridko se pritoževal čez gorenjske duhovščine, da nezaupnice ni prepričala, kar bi po njegovem mnenju bila lahko storila. Sukljejeve besede niso padle na nerodovitna tla. Gorenjska duhovščina je hitro porabila ves svoj upliv in prof. Hohenwart je dobil zaupnico. Da, še več, na Gorenjskem se je osnovalo isto društvo, ki naj bode trden jez

proti vsem napadom na sedanjo koalicijsko politiko. Sukljeva rast je oprana in Hohenwart ima vanj največ zupanja.

Tudi druge stranke smatrajo profesorja Sukljeja za vodjo slovenskih konservativcev. To smo videli te dni. Na deželno raztavo v Ljubljani je bilo od poljske strani povabljenih več poslancev sedanje državnozborske večine. Povabili so tri vodje vseh trikotaj sedanje državnozborske večine. Izmed slovenskih poslancev sta bila povabljena gospod prof. Hohenwart in Suklje. Ker je prvi le nekaj glavni predstavitelj avstrijskih konservativcev sploh, nismo mogli, da je Slovenec v Ljubljani predstavljal mož, ki je del našega naroda dožal, do boza na vzhod. Mi sicer vemo, da gospod Suklje po svojem političnem misljenju upa Poljakom, ali Slovenci pa imamo pač dovolj povoda, da se upiramo temu, da bi ko za topol gospod profesor Suklje ves naš narod.

Ta pohod v Ljubljani pa ni le navadni čin občinstva, temveč ima velik političen pomen. To naznačajo zlasti vsi poljski listi. Pred vsem je njegov namen, da otrdi koalicijo. V prijateljskih pogovorih se politiki se bolj spoznavajo med sabo. Velikega pomena ni to, kar se je govorilo na javnih krajih, pri banketih, temveč to, kar se je na tlem naših vodjanih konservativne politike dogovorilo. Mi nismo nič proti temu, da so Slovenci bili zastopani v Ljubljani in celo veselje je nas, da se v tako važni priložnosti ni potabilo na nas.

Le to nas ni razveselilo, da je bil gospod Suklje bil v to odbran, ker o njemu si ne moremo misliti, da bi bil dostojno zagovarjal interese našega naroda, da bi bil poljskim politikom v pravi luči naslikal naše razmere. Krivda ne zaveda Poljakov, da so vabili naš Sukljeja, temveč slovenske konservativce same. Suklje ni bil vabljen v Ljubljano zaradi kakega osebnega prijateljstva, ali zaradi svojega ugleda, temveč zato, ker povsod nastopa kot vodja slovenskih konservativnih poslancev. Doma bi konservativci zares tudi gospoda Sukljeja zahteli, ali misliti si moramo, da le nekateri lahkovitni ljudi varajo. Dokler se konservativni Slovenci na Dunaju ne upro njegovemu vodstvu, misliti si moramo, da obdržujejo politiko njegovo in so tudi zanjo vzajemno odgovorni. Če je Suklje spavalja naš narod — svojimi govori ob dobro ali, politikoj ni buri, katerih nima, in se drugi konservativni poslanci proti temu ne oglašajo, misliti si moramo, misliti si pa tudi morajo poslanci drugih strank, da gospod Suklje izraža mnenje naših konservativcev. Tukaj se pač lahko reče, kdor močji potrjuje.

Čas bi že bil, da naši konservativci pokazajo svoje pravo lice in na Dunaju ne tirajo drugačne politike nego v Ljubljani. Če je gospod Suklje dober za to, da vodi slovensko konservativno politiko na Dunaju in predstavlja našo konservativno stranko pred svetom, naj vodi konservativno politiko še v Ljubljani!

Volilni shod v Dornbergu.

Prijazni naš Dornberg že dolgo ni videl tako lepega, tako sijajnega dne, kakor je bil preteklo nedeljo, ko je slovesno sprejel dva državna in enega deželnega poslance v svojo sredo. — Vest, da se bo v Dornbergu vsilil volilni shod, je jako razveselila ne le Dornberžane, marveč tudi ostale vasi in kraje blizu in dalje okrog. Da je bil shod napovedan za Dornberg, zgodilo se je zaradi tega, ker je tam nekako središče za mnogo vasij. O drugih prilikah bodo shodi na drugih krajih, n. pr.

v Ribenbergu, v Ajdovščini, v Prvačini, v Mirnu, itd.

Od vseh strani se je zbralo ljudstvo v Dornbergu, kakor iz Sempasa, iz Gojač, z Vogerskega, iz Črnih, iz Rone, iz Ribenberga, iz Kamenj, iz Ajdovščine, iz Prvačine, z Gradisca, iz Batuj, iz Sela in od drugod.

Okoli 4. pop. se je ljudstvo zbralo pred občinsko pisarno, da tam počaka goste iz Gorice. Kot reditelji slavnosti so se tankaj postavili v lepo vrsto domači veterani, na čelu jim veteranska godba iz Prvačine.

Ko sta se dve kočiji blizale Prvačini, pozdravili so jih topiči. V vasi je pričakovalo poslance mnogo občinstva, ki jim je na razne načine skazovalo svojo udanost in svoje spoštovanje. V vasi so zopet pokali topiči. Pri občinski pisarni so poslanci in spremljevalci izstopili; godba je zaigrala „Naprej“, veterani in ostalo občinstvo so pa poslance viltano pozdravljali; poklonilo se jim je tudi občinstvo starištevstva z zupanom na čelu.

Shod je pričel ob 1 1/2 pop. Pridružba je bila prav odlična. Videli smo mnogo zupancev, duhovnikov, učiteljev in znanih veljakov naše Vipavske doline. Shod otvoril državni poslanec

dr. Anton Gregorčič,

ki pozdravi navzoče zborovalec in naznači, da bo govoril v svojem in imenu tovariša visokor. p. Alberta grofa Goyoninija.

„Tukaj imamo ta teden pomočilo o dveh shodih, moramo kriti poročilo državnega poslanca ter omejiti se le na bitstvo raznih točk, ne pa na to, kako jih je razvijal in obdeloval. To pa zadevali, da moremo voličem prepuštili več prostora.“

Prof. Gregorčič omenja, da je že pred dvanajsetimi leti bil navzoč pr. javnem shodu v Dornbergu, in je razpravljalo vprašanje o vipavski železnici in o mavnavni reke Vipave. Na to pripoveduje usodo naših politikov za železnico po Vipavski dolini, kako daleč je cela reč dospela in kje obidejala. Penovi večkrat naglasne razloge, ki govorijo za to železnico. Omenja, da metodoljni krogji so tej železnici sicer naklonjeni, ali le kot lokalni (krajevni) od Gorice do Vipave. Sicer je pa Vipavcem vsejedno, ali bi meli zvezo s severnimi deželami čez Kranjsko ali po Soški dolini, še bolje v drugem smehu nego v prvem. V dosegu teh železniških zvez je stavljen v državnem zboru dve resoluciji (kateri je „Soča“ takrat objavila). V podluga k vsaj omeniti, drezali bi treba se nadalje na vse moze strati.

Vlada je dolžna v tem oziru nekaj storiti za Vipavsko dolino, ker je je z drugimi postavami silno škodovala, namreč z vinskih klavzulo v Ljubovški pogodbi z Italijo. Govori o trgovskih pogodbah sploh in potem posebej, kako je prišlo do vinske klavzule, kaj je in kako škodo namno od nje. Gba poslanca sta delala, govorila in glasovala proti klavzuli, a prepričali je ni bilo mogoče. Vipavci so bili že naprej prepričani o veliki škodi te klavzule, zato so poslali deputacijo k vsem državnim poslancom.

Govori o škodi, katero je ta nesrečna klavzula uročila v Istri, Dalmaciji, na Tirolskem in kako so se poslanci istih dežel pritoževali o propadanju vinarstva. — Ker je torej vlada pripravila celo Vipavsko dolino v toliko nesrečo, je dolžna pomagati po drugi strani — in to bi bila železnica.

Na to pride k drugim nesrečam, ki uničujejo naše vinarstvo: to so trtna us in strupena rosa, o katerih je bilo v državnem zboru že mnogo in večkrat govorjenja. L. 1891. je sklenil, naj se dovolje podpore takim viogradnikom, katerim so trtna us in rosa uničili vinograde, da jih zopet lahko nasade. Sklenil se je bil tudi zakon, da se vinogradnikom, katere je škodovala trtna us, davki znižajo ali pa popolnoma odbrisejo. Ali za to olajšatev je bilo treba vsako leto prositi: letos se je pa dolocilo, da oprostitev velja od leta do leta, dokler ni premenbe v vinogradih. — Konečno se je sklenil zakon, naj vlada podpira take posestnike, ki hoté na novo nasaditi vinograde. Ako zasadi 1/4 hektara, je prost davka 6 let; ako je med temi pol ameriških trt, je prost 10 let.

Državni zbor je torej nekaj storil in vladi položil na srce naše vinarstvo, a čujejo se goste pritožbe, da vlada le malo stori

zanj, za druge manj važne reči pa obilo troši. L. 1891. je stavila v proračun za vinarstvo le 36.000 gld., za državno žrtevce in druge reči pa na milijone. Letos je 100.000 gld. postavila v proračun. Ali vse to je premalo. Naše vinarstvo utegne med tem propasti in od tega bo imela tudi država škodo.

Na to opisuje, kakó radodarna je vlada celo za taka društva, ki po svoji krivdi pridejo v nesrečo, n. pr. Lloyd in donavska parobrodna družba, katerima daje na milijone. Ako vlada tankaj razsipa denar, zahtevamo lahko z vso pravico, da tudi za nas nekaj stori, ko nas je oškodovala z vinski klavzulo.

Pride k uravnavi Vipave, o čemur je razpravljaj shod pred 2 letoma. O tem vprašanju se je že nekaj razpravljalo v deželnem in državnem zboru. Ze prej so Lokavčani in in Ajdovci prošili za uravnavo potokov Lokavskega in Gajsekega; vlada je bila temu naklonjena, izdelali so se načrti, ali potem je obljubila le 2% pomoči, drugo pa naj bi zložile občine in dežela. Ker pa potoka razdrata državno cesto, obrnili so bo treba tudi do notranjega ministerstva in ne le do trgovskega; tako dobimo več podpore.

Prebivalci te doline, zlasti do Ribenberga in Smarj, so prošili za cesto po Ivanjski dolini. Bilo je do neke meje napredovalo, potem pa zaostalo. Odsek, ki skrbil za to cesto, je podal prošnjo za podporo in oglašil se je tudi pri državnih poslancih. Zdaj so vsi spisi pri glavarstvu, ki reč preiskuje. Ni dvoma, da se nekaj zgodi za to cesto.

Po teh vprašanjih krajevnega pomena preide na druga bolj splošna vprašanja, ki so se obravnavala v državnem zboru.

Ko je Taaffe predložil načrt volilne reforme, je ob istem času tudi poljedelski minister prof. Falkenhayn predložil dva načrta, namreč: o kmečkih zadrugah in rentnih domovih. Oba načrta sta za kmečki stan velikega pomena. (Razložil bitstvo obeh načrtov. Občinstvo je glasno prišlo, izražujoč tako svojo zadovoljnost z obema načrtoma).

Ali do razprave o teh prevažnih načrtih se ni prišlo, ker živimo v takozvani koaliciji, v kateri imajo prvo besedo nemški liberalci, ki so odvisni od velikih kapitalistov (klici: In židovi!), a tem je ljubo, ako je kmet zadovoljen. Toda zastopniki kmečkega prebivalstva ne odjenjamo, dokler ne zmagamo (Dobro! dobro! Živio!).

Bivši finančni minister je predložil davčno reformo. — Razložil natančno bitstvo in pomen te reforme, kar je občinstvo z zanimanjem poslušalo in glasno odobravalo. (O tej reformi smo v „Soči“ obsirno pisali, zato toliko laže izpustimo ta del govora).

Tudi tej reformi so nasproti veliki kapitalisti, ker oni hočejo, naj kmet plačuje razmeroma še zanje.

Toliko v gnotnem oziru. Na to preide k narodnim in političnim vprašanjem. Opisuje borbo za narodno solstvo, za enakopravnost našega jezika v vseh uradih, za zboljšanje porotnih sodišč itd. Pripoveduje, kakó je že l. 1891. v državnem zboru govoril o naših porotah in kako se vrše razprave posredovanjem tolnačca; vsi poslanci so strmeli. Tudi letos je govoril proti tem žalostnim razmeram, da je celo levčar Menger dejal, da takih odnosjev ni mogoče trpeti in da, če za spremembo ne zadošča sedanja postava, naj se pa spremení. — Ali tudi voliči sami morajo sodelovati pri tem boju. — Pripoveduje, kakó se sestavljajo prvotni imeniki, kakó naj davkoplačevalci pri tem sodelujejo itd.; dalje kako besedo imajo pri tem glavarstvo in kako posebna komisija pri okrožnem sodišču sestavlja letno listo porotnikov. Tu davkoplačevalci nimajo več besede; pač pa sta oba drž. poslance delovala na to, naj ministerstvo da potrebne ukaze, kakó naj se sestavljajo letne liste. Minister je letos priznal opravičenost naših zahtev in obljubil, naročiti sedmim oblastnjam, da pravično postopajo nasproti Slovincem.

Opozarja še enkrat voliče, naj se nihče ne odteguje tej častni dolžnosti, kajti brez žrtev ne pridemo do pravice. Tam se sodijo naši sinovi, naši krajani, naši sovaščani, a le sodimo — mi, ne pa drugi, ki do nas nimajo srca. (Dobro! Živio! Tako je!) Lahki naj sodijo Lahe, a Slovenci Slovence, ker tako je umeli zakon, da vsakdo naj se postavi pred zakonitega sodnika.

O uzrokih, zakaj je tako malo slovenskih porotnikov, je bila preiskava. In veste, kako poročilo je dobila vlada? Rekle se je, da med Slovenci ni blagostanja, da bi bilo dosti,

dvakoplačevalcev*) za ta častni posel, in tudi omike ni dosti. (Mrnuranje, protestovanje.) Jaz sem dejal: Neodvisnih dvakoplačevalcev je med Slovenci več nego med Lahi. Kar se pa tiče omike, menim, da se te more soditi po tem, koliko ljudstvo čita. Res pa je, da Slovenci mnogo čitajo, Furlani pa silno malo. — Dokazimo torej merodajnim krogom, da nas je dosti sposobnih za porotniško službo, z odločnim zahtevanjem te pravice pa ob enem dokazemo, da smo razumno, inteligentno ljudstvo, ki svoje pravice pozna, jih zna ceniti in jih hoče tudi izvrševati. (Tako je, tako! Živio!)

In s tem končam svoje poročilo. Prosim, naj se g. volilci oglašajo, da povejo svoje misli o tem, kar so slišali, prosijo za kaka pojasnila in naznanijo svoje želje, ker zdaj je najlepši čas za to.

Prav žal nam je, da smo morali izborno poročilo g. dr. A. Gregorčiča skriti na tako malo stavkov. Govoril je polnoročno in razlagal v poljudni besedi vse podrobnosti raznih upravnih in kakó se vedejo nasprotni njim razne stranke. Občinstvo je poslušalo z velikim zanimanjem pripovedovaje g. poslanca.

Za besedo se oglašajo posestnik g. Janez Budin, ki govori približno takó-le:

Preblagorodna in velečastita gospoda poslanca! Slavni shod! Vsakomur od nas je dobro znano, kakó se kmetu godi; tudi danes smo slišali o tem mnogo iz ust veleč. g. poslanca. Od vseh strani smo trpinčeni, preobloženi z davki in še z drugimi nadlogami. Ali namenil sem se, pokazati le eno skeleto rano, ki nas hudo boli, in to so — ogromni in vedno rastoči bolniški stroški. Kmečki sin gre v Trst ali druga mesta; nekoliko časa dela, potem pa zbolí, ali pa se mu ne ljubi služiti in začne lenobo pasti. Misli si: Kaj, kaj sem iz Dornberga, iz Rihenberga itd. domá, grem v bolnišnico, saj občina plača.

Vidimo pogosto tudi slučaj, da so naši ljudje v dobrih službah, a da bi si kaj prigranili, na to lehkóživeci ne mislijo. Včasih prihajajo domov, okrašeni so z zlato veržico in drugim lepoticenjem, kakor gospóda, da ni se jim morali skoro uklanjati. Ali pri prvi bolezni gredo v bolnišnico, in občina — plačaj! Njemu je dosti, da dokáže, od kje je domá, in plačaj kmet! Ali velikokrat se pripeti, da moramo plačevati za ljudi, katerih niti ne poznamo, ki niso bili pri nas niti rojeni, pač pa njihovih staršev. — Nastali so težki časi, slabe letine; trtna us in strupena rosa nam grozite od vseh strani, zálo potrebujemo pomoči. Naša občina plačuje do 1000 gld. bolniških stroškov na leto, da ne vemo za kaj. Usojam si tedaj staviti do navzočih veleblagorodnih gospodov poslancev ponižno uprašanje: Ali bi ne bilo mogoče najti pot, da bi se v tem oziru kmetu pomagalo?

Vogerski župan g. Josip Rubbla pravi: „Poleg drugih nesreč obstajajo naše vinograde tudi elementarne nevarnosti, kakor toča, povodnji in viharji. Postava pravi, naj take škode pregleda posebna komisija, da se potem davki odpišejo. Ali, gospoda moja, kdaj pride ta komisija? Ko je rata že začeljena! (Res je! Takó je!) Takó se vedno dogaja, da se niti ne izplača precejevanje take škode, ker komisija ne vidi tega, kar je bilo; odškodnina je takó majhna, da ni vredno kmetu, poganjati se za njo. V sled tega drznem se uprašati veleblagorodna gospoda poslanca: Ali bi ne bilo mogoče, da bi se določil termin za precejevanje škod, da bi namreč komisija hitro po nevarnosti prišla na lice mesta in škode precenila?“

Veleposestnik gosp. Ljčen iz Rihenberga pravi: „Slišal sem iz ust velečastitega g. poslanca A. Gregorčiča nekoliko upanja za dozdajanje braniške ceste. Žal, da doslej smo dobivali razmeroma veliko premalo podpore, kar moram kot načelnik odseku, ki skrbi za to cesto, tu javno potrditi. Ta cesta je za Braniško dolino takó važna, kakor železnica za Vipavsko dolino. Prad dvema leti dejal mi je kmet iz Gabrij: Kaj vam Rihenberžanom, vi ste na cesti, a mi smo zaprti na vse strani; zálo prodajamo vsako sadje po 2 do 3 gld. ceneje nego vi. — Dobili smo nekaj podpore od visoke vlade in deželnega zbora, ali veliko premalo, da bi mogli uspešno napredovati z delom. Ali bi ne bilo mogoče kaj več dobiti? Če Lahí kaj prosijo, hitro jim od vseh strani hité ustreti, ali mi Slovenci smo v vseh ozirih vedno le zatajeni otroci Eve. (Zivahnost). Dobili smo tudi živinsko sol! Ali kje? Dolí v Piranu! (Res je!) Ali kakó pridemo do nje? Z velikimi stroški, da se ne spleča več kupovati je in občinam prizadevati sitnosti z njo. Ali bi ne bilo mogoče doseči, da bi se ustanovila skladišča v Trstu in Gorici? Prosim prav iskreno gospoda poslanca, naj bi uporabila svojo besedo v dosego takih skladišč.“

Ker se nihče več ne oglašajo, poprimo za besedo poslanec g. dr. Anton Gregorčič in odgovori na vsa stavljená uprašanja in sicer najprej odgovori g. Ljčnu, potem g. Rubliu in končno g. Budinu.

Dežela je res doslej še malo dala za braniško cesto, ker ni še vséta med skladiščem.

do vne. Po novem cestnem zakonu pa ulegne postati skladovna in podpore bodo večje; tudi za vzdrževanje bo takó posrbljeno. V deželnem zboru se je ta cesta od naše strani tople pripravljala, a podpore ni bilo še mogoče doseči. Kar se tiče pa državne podpore, se reč zdaj preiskuje in upanje je, da podpora pride. — Kar se tiče živinske soli, so pritožbe splošne. Tudi poslanec Spincič je govoril v našem zmislu, pa tudi tirolski in češki poslanci. Tudi v proračunskem odseku državnega zbora se je mnogo govorilo o teh neprilikah z živinsko soljo. Treba bo res skladišča v raznih mestih, za nas v Gorici, za dolnji Kras v Trstu. Ker so te pritožbe splošne, je upanje, da se naše želje izpolnijo; midva z gospodom grofom bova gojovo pomagala, da se ta zadeva čim prej reši v našo korist.

Kar se tiče pritožbe g. Rubbia zastran cenilne komisije škod vsled podnebnih nevarnosti, moram mu popolnoma pritrčiti; te pritožbe prihajajo iz vseh drugih dežel, posebno so se pa pritoževali tirolski poslanci. Podali so tudi interpelacijo, naj vlada ukaže nižjim uradom, da škode precejeno takoj po končani nevarnosti. Državni zbor je povsem tega mnenja. (Povč enak slučaj zastran trtné usi.) Končno zatrdi, da tudi v tem uprašnju bosta oba poslanca sporazumno z drugimi tovariši delovala, da se bodo škode hitro po nesreči precejevale.

Gospod Budin je sprožil uprašanje o bolniških stroških, ki nas res hudo tarejo. Že prvo leto, ko sem bil v deželnem zboru, sem stavil predlog, naj bi se premenila domovna postava, vsled katere bi bilo potem mnogo pomagano. Ali odsek se ni ujemal z mojim predlogom in eden poslancev je predlagal, naj se moj predlog izroči deželnemu odboru v presojo in poročilo. — Bolniškim stroškom, ki tarejo naše občine, je kriva naša domovna postava, ki je le pri nas še ostala taka, kakor v prejšnjih časih; v Nemčiji so jo že davno premenili. — Po tej postavi žive ljudje lahko povsod, dokler je vse v redu. Ako je pa kdo bolan, gre v bolnišnico in potem iščejo njegovo domačijo, da plača zanj, ako sam ne more. — Velikokrat so takim odnošajem krivi tudi gospodinj, ki ne spolnjujejo zakonitih predpisov. Ako kaj posej zbolí, pošljejo ga hitro v bolnišnico, kar ni postavno. — Deželni glavar grof Franc Coronini se je tudi pritoževal o tem v državnem zboru; enako posl. Kaiser. Pravni odsek, v katerem je tudi slovenski poslanec Ribič, ki je veliko pretresoval to uprašanje, a po dolgem času je prišel do resolucije, naj vlada predloži nov načrt domovnega zakona. Ali zaman ga še čakamo! — Sicer do neke premenbe bo moralo priti, ker za delave in posle se je začelo tudi drugače skrbeti, da ne delajo v boleznih stroškov svojim občinam. To se godi z bolniškimi blagajnam, podpornimi društvi in z društvi zoper nevarnosti. Tu dobé bolniki vsaj začasno, do 20 tednov, podporo in zdravniško pomoč. — Sicer pa naj bodo gg. volilci priprtni, da poslanca zastavita vse svoje moči v to, da se občine rešijo na en ali drugi način prevelikih bolniških stroškov. (Dobro! Hvala! Živita!)

Gospod Ljčen se enkrat tople pripravil poslanca braniško cesto in pravi, da to cesto je pripoznal sam presvetli cesar, ki je dal 1000 gld. podpore. Po tej cesti se daljavo v Gorico okrajša za 4000 seznejev.

Na to se oglašajo za besedo gospod Ferdinand Peruzzi, ki spregovori takó-le:

Blagorodna gospoda poslanca! Slavni volilni shod!

Dan, ko nas obiščeta naša blagorodna g. poslanca in nam poročata o svojem delovanju v državnem zboru, ta je za nas vevležen in jako pomemben dan. Takaj smo zvedeli iz gotovega vira, kako sta nas zastopala v narodnem in gmetnem oziru in pred očmi nam je bilo razpostavljeno njih delovanje celih treh let.

Da je res dan zanimiv, spričuje nam obilna udeležitev shoda. Blagovolita torej blagorodna gospoda poslanca, sprejeti presčno zahvalo v imenu občine dornberške in vsih tukaj navzočih za obširno in zares zanimivo Vajno poročilo. Bog Vaju živi! (Živio! Živio!)

Namen tega shoda je pa tudi ta, da volilci Vama naznanjajo svoje potrebe in izražajo svoje želje, da se moreta za nje potezati.

Najprej je za gotoviti, naj nas naši nasprotniki obrekujejo kolikor jim ljubo, da smo zvesto udani presvetlemu cesarju, da ljubimo tudi našo širjo domovino Avstrijo, od vlade pa da terjamo, kar nam gre po božji in državni postavi.

Gledé na narodne pravice ne bo treba dolge razprave, saj sta dokazala že naša gosp. poslanca, da z nami čujta in neprenehoma terjata bodisi v govorih ali po interpelacijah, kar mi v tej zadevi iskreno želimo. Na kratko naj bode rečeno, da naše želje in zahteve so pravilne in v čenu 19. ustavne postave zagotovljene. Mi zahtevamo enakopravnost z drugimi narodi v Avstriji! — Zahtevamo, da se uvede vsj jezik v urade in šole, da se nam odpre pot do višje omike v maternem jeziku, da se spojinje naš čut do prirojene nam katoliške vere in do našega naroda, katerega pravice bomo branili do zadnega trenutka. Žalibog, da tem pravičinam našim željam in zahtevam do zljaj se ni ustreglo, a uverjen sem, da ker so pravilne in ker se jih hočemo do pičice držati, bo zmaga naposled naša. Vlada vendarle spozi, da je pravo in resnično geslo Avstrije: „Justitia fundamentum regnum“ to je: pravica je podlaga kraljestev. Brez nje morajo tudi mogočne države propasti. Da bi bila vlada začeltna, to je, ko se je ustava proglasila, podelila vsem narodom enake pravice, kakor je v postavi zagotovljeno, nehali bi bili že takrat vsi narodni boji, pogubonosno nasprotovanje in pomirje bi se bile želje do nadvladanja med narodi. Ko bi živjali vsakdo enake pravice, podjalji bi si narodi drug drugemu roke in mirnim potom bi delovali na korist svojih dežel in cele Avstrije. Tako bi bila Avstrija krepka od znotraj in ne bilo bi se ji bati vnašnjih nasprotnikov.

Preidimo na naše gnotno stanje. Slovenski del naše dežele je po večini vino-

rejski. Takaj ne pridajemo dovolj potrebnega živeža ne za ljudi in tudi za živino ne Kupovali je treba še celi drva. Vse je odvisno od trnega priredila. Ako trta ne obrodi obilno in ako se vino po primerno visoki ceni ne proda, je položaj našega kmeta in posestnika zares težak. Ozležimo si nekoliko njegov sedanjje stališje. Trta, katero so dohitele različne bolezni, kakor plesnja (Oidium), peronospora, koje in za vinogreja takó pogubonosna trtna us, razpostavljena vsem vremenikam neopodam toči, slani, rosi, suši, povodnji i. t. d. ne more več roditi, ako živinorejec ne pomore z izrednimi stroški in delom. Ako pomislimo, kako drago mora plačevati danesne kmetovalce delavce, kako ogromni davki tlačijo, (račun ogromni, ker mi plačujemo tretjino več davka, kakor kranjska in dve tretjini več od istrske dežele) mora mi vsakdo pritrčiti, da stanje vinogreja in kmetovalca sploh je res pomilovanja vredno in potrebuje v tem kritičnem položaju krepke podpore. Kakšno podporo pa je dobil naš vinogrejec? Mesto podpore sklenila je vlada z Italijo znano vinsko klavzulo, vsled katere je vinska cena tako padla, da je dobil naš vinogrejec zadnji smrtni udarec. Naša tukaj navzoča gospoda poslanca sprevidele sta to stvar in zato glasovala proti klavzuli; za kar jima izrekamo presčno zahvalo. Toda žalostno upih prizadevanje bilo je brezuspešno, ker sta ostala s svojimi glasovi v manjini.

Kar se je zgodilo, ne da se mirnim potom preduraviti. Nadajamo se in opravilo je, da tirajmo, da nas vlada, katere nas je s to klavzulo tako oskodovala, pa drugimi načinoma vsaj nekoliko odškoduje. Nekolika odškodnina bila bi vipavske železnice, katero tako srčno želimo. Tega namena bil je tudi visokorodni naš deželni glavar ekscelenc grof Franc Coronini. On je sicer glasoval za klavzulo, pa sprevedel je vendar, da se nam po nji škoda godi, in zálo se tudi on iskreno potuje za vipavsko železnico, za kar smo mi hvaležni. Takaj navzoča gospoda poslanca pa zbudila sta zopet skoraj zapremo uprašanje vlade na zaželjeno železnico s tem, da sta pri odprtju v furlanske železnice v Corinjanu napravila gospoda trgovskega ministra, da se pregleda ta trta, kar se je tudi zgodilo. Iz navedenih vzrokov g. j. upanje, da visoka vlada ostrože opravičeni naši želja in nam dovolj vipavsko železnico.

Pustimo pa tudi do sedaj rečeno na stran, tudi pravilno bi bilo, da nam vlada zgradí to železnico. Vipavci kot državljani skladamo k vsem onim potrebam, katere dovoljuje vlada drugim deželam Avstrije. Naša Vipavska dolina pa ni dobila do sedaj reči bi nobena državne podpore. Ako nam vlada povrne on domeske, katere smo v teku časa na korist drugih dežel pripeljali, napravili bi sami železnico in ostala bi nam še izdatna svota.

Odprta se je želja v Furlaniji nova železnica. Mi sicer privoščimo našim sodeločnikom to železnico, upamo pa, da tudi oni nam ne bodo zavidni. Furlanija dobila je do sedaj mnogo podpor in zlasti za omenjeno železnico deželno podporo 100000 gld. Za vipavsko železnico bila je dovoljena enaka svota. Ako bi se bile imele pa graditi železnici z ožkim tirom, dobila bi bila vsaka deželno podporo pedeset tisoč forintov. Sedaj ima Furlanija železnico z normalnim tirom. Ako bi se vipavska železnica gradila z ožkim tirom, pravilno bi bilo, da dobimo za našo železnico tudi občo podporo, to je sto tisoč, kakor jdi je dobila furlanija. Ta je že s tem na boljšem, da ima normalno železnico in mi, ako dobimo ono z ožkim tirom, smo s tem še toliko na slabšem. Podpore pa lomo morali plačevati v enaki meri. Na te okolišine upozoriti naše poslanca se prediznem le iz uroka, da lueta o svojem času pri deželnem zboru to lahko postopajo tudi v našem imenu. Ker je naša želja za zgrajenje vipavske železnice vsakogar opravičilo, upamo, da nam je visoka vlada na očelje. Prepričani smo, da bosta naša gosp. poslanca to našo željo tudi za naprej v državnem zboru gorko podpirala. Še marsikako želja in potreba bi lahko našim g. poslanca razložili, to so pa že deloma stvari g. predgovorniki, ostalo pa odložimo za drugi čas, da ne postavamo preveč nadležni. K sklepu sem potov, da mi bodo vsi moči odobrvali, ako težem, da dosežanje postopaje našli gg. poslancev je popolnoma pravilno, da se vjema z našimi nazori in vstrela našim željam. Ona sta delovala vajzveno za naše duševne in gmetne koristi. Posebno pa hvalevredno je postopanje našega poslanca visokorodnega gospoda grofa Alfreda Coroninija, kateri je stal trdno kakor skala za naše pravice, in akoravno voljen tudi od nekotih italijanskih veleposestnikov, dokazal, da je nam pravičen in da ljudi naš rod.

Predlagam torej: Slavni volilni shod naj slovesno spozi, da vjvata poslanca, visokorodni gospod grof Alfred Coronini in velečastiti gospod Anton dr. Gregorčič naše popolno zaupanje glede na njih delovanje v državnem zboru.

Pozivljam Vas, da jima z menoj vsključete trkratni: Živio!

Viharni živio-klic se zaloteli po dvorani. Posl. dr. Gregorčič zahvali shod na izkazano zaupanju, zagotavljač, da to jima bo v bodočem delovanju tedna opora, na katero se bosta lahko vsak čas naslanjala. Kar se tiče tovariša visokor. g. grofa Alfreda Coroninija, pravi govornik, on priznava vse pravice enako Lahom, kakor Slovencem. Ako je pa on posebno za nas unet in delaven, pride od tega, ker je prepričan, da Lahom se krivica ne godi, mi Slovenci pa da imamo vse pravice le na papirju zapisane. (Takó je! Istina! Živio!) On se je potegoval za naše pravice kot vitezki mož (živio!), ki spozi, kje je pravica, komu se krivica godi.

Tem besedam je sledila viharna, presrečna ovacija grofa Alfredu Coroniniju in iskren. zahvala dr. A. Gregorčičem.

Na to je dr. A. Gregorčič shod zaključil z živio-klicem na presv. cesarju; občinstvo se je viharno odzvalo njegovemu pozivu.

***

Iz občinske pisarne so zborovali in neštevilno drugega občinstva korakali za godbo in veterani skozi vas do gostilne g. Andreja Sinigoja, kjer se je na ukusno ozaljšanem dvorišču vršila prijetna in živahna domača zabava. Ceta Vipavska dolina je bila tam zastopana, ali kar pa moramo še posebe naglašati: posebno odlično je bilo zastopano naše duhovstvo in učiteljstvo.

Domači pevec pod vodstvom naduč. g. Ign. Križmána so peli veliko narodnih pesmij, ki so pozivljale celo zabavo in gostom jako ugajale. Občinstvo je pevec po zaslugi živahno odlikovalo in hvalilo.

Gosp. Peruzzi je otvoril vrsto napitnic. Napil je v imenu občine navzočim gg.

poslancem. Dejal je, da, če visoke glave prihajajo med nas, je znamenje, da nas rade imajo. Pa tudi na obrazih vseh udeležnikov je videti veselje, ker imamo gospode v svoji sredi. Njih delovanje za nar. d nas mora le veseliti in navdajati z najlepšimi radami za prihodnost. Záto vzdiga časa in jim kliče gromoviti: Živili!

Občinstvo se je oduševljeno odzvalo temu pozivu; vsakdo bi se rad priril do gg. poslancev in trčil z njimi. Toliše radosti, tolikega veselja ni bilo kmalu v srih neštevilne množice našega zavednega ljudstva na Vipavskem.

Poslanec dr. A. Gregorčič se zahvali za napitnico v obširnejšem govoru. Zahvali doše volilce in druge goste iz cele Vipavske doline, ki so pokazali s svojim dohodom in družini čini, da imajo radi svoje poslance, kakor je predgovornik dejal, da poslanci imajo svoje volilce radi. Zahvali se posebe obilo številu č. gg. duhovnih sobratov, kar bo zlasti njemu, govorniku v veliko uspodlubo zanaprej. Napije vsem udeležnikom lepe slavnosti.

Zupnik Grča govori o važnosti in upliva dobrega čustakarstva na dušni razvitok vsakega naroda. Govoril je prav obširno, poljudno in zanimivo. Omenjal je „Soča“, „Rinnovamento“ in „Vlechspost“ in komično napil na dober razvitok teh časopisov.

Dr. A. Gregorčič z veseljem pozdravi napitnico proč. g. župnika Grča in potem napije domačim pevcom, veteranom in rodoljubni rodilni Bizjakovi.

Zupnik proč. g. Ant. Berlot napije navzočemu pesniku č. g. Simonu Gregorčiču, a on se takoj zahvali v krasnodomečih verzih. (Ko je začel govoriti, značajko je našemu poročevalcu papirja, ker se ni nadejal, da bo toliko pisal. Záto napitnice ni zapisal, kar prav srčno obžaluje. Vzbudila je vdušno odobravanje, zvalutost, veselje in občudovanje, da je mogoče takó polne krasne verzé kar, reči bi, iz rokava streljati.) Napil je občina poslancev vsakemu posebe in upel njih imeni v verzé.

Prav obširno je na to govoril dež. poslanec g. dr. Aleksij Rojčič, spodbujajoč svoje domačine k vstrajnosti v napredovanju. Omenja domače učiteljstvo, pevce, veterane, rodoljubno rodilno Bizjakovo in priporoča posebno čitanje. Dokler ne bo imela „Soča“, pravi, 3000 naročnikov, bo to znamenje, da se vedno prenamo čilano. (Dvomim, da se kak lokalni slovenski list sploh kedaj vspeje do tolikega števila naročnikov. „Soča“ ima nad 900 naročnikov in bila bi zadovoljna, ako bi ti vršili svojo dolžnost do njenega upravnistva. Uredn.) Napije končno visokor. g. grofa Alfreda Coroninija, s čegar pomočjo se je ustanovil naš časopis v laškem jeziku „Il Rinnovamento“.

Zupnik Grča napije dr. Gregorčičem, ki je narod in ljubljene narodov; bolan je bil, a narod je molil za njegovo zdravje. In kakor hitro je okreval, sel je zopet na delo za narod, zálo pa hodi med narod, da mu poroča, kaj se godi na političnem in gospodarskem polju, da narod počuje in polzevdaje njegove želje.

Veleposestnik gosp. plem. Monari iz Sempasa zahvali vrb. Dornberžane, da so takó svečano sprejeli svoje poslance in s tem počastili tudi sebe. Napije vsem from gg. poslancev.

Gospod Peruzzi napije se gospodu plem. Monariju, poslanec dr. A. Gregorčič pa zahvali se enkrat vse udeležnike in se poslovil v imenu vseh gostov iz Gorice, ker čas je, da mislijo na odhod. (Bala je že skoro 10. ura.)

Ako smo morebiti izpušili kako napitnico, naj se nam to blagovoljno oprosti. — Omeniti nam je še, da dve gospodinj Bizjakovi ste ime: dovršeno svirale na čire naše slovenske komade. Občinstvo je živahno zahvaljevalo vrb. gospod.

Postrežba krcmarja g. Andreja Sinigoja (pri zlatega levu) je bila izborna, čemur se pri tolikem številu udeležencev moramo le čuditi.

Pred županovo hišo se je zbralo veliko občinstva, na čelu mu veterani in godba, da se isto tako sijajno poslové od poslancev, kakor so jih sprejeli. Ko je se gospod župan postrigel Gorčanom z izborno domačo kapljico, odpeljali so se proti Gorici med viharnimi živio-klici, godba je igrala in topiči so pekali. Sijajen, veličasten, gluljv trenotek.

Takó časti zaveden narod liste svoje sinove, ki življenje in delovanje posvečujejo za narodovo blaginjo. Čast takemu ljudstvu! Narod, ki vrlih mož ne časti, ni vreden, da jih ima!

Takó je končal shod v Dornbergu, ki ostane brez dvoana vsem udeležnikom vse žive dni v živem in prijetnem spominu.

Volilni shod v Biljah.

Za Dornbergom so prišle na vrsto Bilje, katero so si poslanci zbrali za svoj tretji volilni shod, ker tu je središče za več vasij. In res se je bilo zbralo v nedeljo v Biljah odlično število volilcev iz cele okolice. Mirenci so bili nekoliko zadržani, ker so ob istem času sprejeli v svojo sredo goriske čitalničarje, ki so svoj izlet napovedali še predno se je kaj vedelo o volilnem shodu v sosednjih Biljah.

(Dalje v prilogi.)

*) Po našem zapisniku jih je nad 1000! Uredn.

Kern-ovo pivo

BELJAK

je bilo pri

mejnarodni konkurenci piva na razstavi živil na Dunaji

meseca maja 1894. leta

z zlato svetinjo

odlikovano.

Zaloga se nahaja na Trbižu

HÔTEL FILAFER

Prva gorenjekoroška parna pivovarna IVANA KERN-A, BELJAK.

Dunajske srečke po 1 krono

Zadnji teden.

5 glavnih dobitkov po 10.000 kron

Srečke priporoča:

„MERCUR“, Wechselstaben-Actien-Gesellschaft Wien, Wollzeile 10.

!! Važno za gospodarstvo in vinarstvo !!

!! Brzojavka !!

Kmetijski stroji, vinske stiskalnice in orodja iz tovarne **Berthold Kraus** v Pragi.

Zaloga na ogled: v Gorici na Travniku št. 16. znotraj pri

Frideriku Primas-u & C

Važno naznanilo!!!

PIVO!

Tržaška eksportna pivovarna v Senožčah (pri Divači) otvori za Gorico in okolico v ulici

Via Morelli št. 12

zalogo piva in priporoča cenjenemu p. t. občinstvu svoja izvrstna dobro uležana piva v sodih po $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{8}$ hektl. istotako tudi v steklenicah po $\frac{1}{2}$ litra.

Hitro postrežbo zagotavlja z vsem spoštovanjem ulani

Gustav Scholz
zastopnik.

Anton Potatzky

v Raštelju št. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega in nürnberškega blaga na drobno in na debelo.

Jedino

in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in čunjarje.

Največja zaloga

čevljarskih, krojaških, pisarskih, popotovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozički in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave. Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja št. 7.

Št. 1238.

Razpis dražbe.

Oddala se bodo v javni dražbi 19. t. m. vsa dela popraviljenja šolske hiše na Trnovem, ki so cenjena na f. 1407:38.

Dražilo se bo ustmeno ob 9. uri dopoldne tu.

Načrt, preudarek in pogoji so tu razpoloženi.

C. kr. okrajni šolski svet.

V Gorici 5. julija 1894.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

Nepreko-hive zaradi čudovitih moči in odstranijo v kratkem času s priprosto rabo ene žličice dvakrat na dan, vsaktero bolezen želodčno, zlato žile, omotice, hipohondrije, na jetrah, skazene krvi.

Cene ene steklenice 30 kr.

Prodaja se v vseh glavnih lekarnicah na svetu. Za naročnice in pošiljave pojedino v lekarnici

Cristofolotti v Gorici.

Od pre mnogih zahval priobčujemo tu le dve:

V St. Stebri na Koroškem, 17 april Z velikim veseljem Vam naznanjam, da je moja mati ozdravela, ko je zaužila 2 stekl. Vaših slavnoznanih kapljic sv. Antona. Imela je kre v prsih, katerega mnogi zdravniki niso mogli ozdraviti, dokler me srečen slučaj ni opozoril na Vaše čudovito zdravilo. Pošljite mi . . . itd. **Janez Kovčnik.**

Mallenberg. Nad 20 let trpel sem na srčni bolezni, dokler nisem začel uživati spovečih kapljic sv. Antona. Prosim, da mi zopet pošljete . . . itd. **Johann Kravtisch.**

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljaje in slast pospešujoče in napenjanje odstranjujoče ter mlo raztopljuječe

domače sredstvo

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr. po pošti 20 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varovana varstvena znamka. Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. Tam se tudi dobi:

Praško domače zdravilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in ločenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine, v škatlicah po 35 kr. in 25 kr. po pošti 6 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zal onita varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. Fragner Praga št. 203-104, Mala strana „pri črnem orlu“

Po-lna razpoložitev vsaki dan.

Anton Baumann & C

naznanjajo slavnemu občinstvu, da s 1. julijem prelozijo svojo prodajalnico slašče in pijač v steklenicah

iz Semeniške ulice v lastno hišo, v Gosposki ulici št. 7

tikoma prodajalnice Steiner. — Priporočajo se slavnemu občinstvu tudi v nekih prostorih za blagohotno podporo z naročili, katera bodo vselej točno in po zmernih cenah izvrševali.

Restavracija pri „3kronah“ Gorica.

Izvrstna kuhinja, izbrana vina v več vrstah, iztoč naj-finejega „Gössovega marčnega piva“.

Slavnemu p. t. občinstvu se priporoča.

Serafin Joos.

Jos. Kravagna

vinogradnik in žgalnica žganja v Ptuj (Petta) na Stajerskem, prodaja dobra vina iz svojih vinogradov po 15 do 19 kr. liter; novi tropinovec in slivovec po 40 kr., stari pa po 48 kr. liter.

Priznani najboljši in najzdravejši

določek bobovej kavi.

Dobiva se povsod.

Priporočena od zdravniških veljakov

ženam, otrokom, na želodec bolnim itd.

1/2 kila 25 kr. (50 vinarjev)

Neogibno potrebno je za vsako gospodinjstvo in vsacega ki pije kave,

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z okusom bobove kave.

VAŽNO ZA VSAKO GOSPODINJO IN MATER

Zdravje i blagostanje družine je največ v rokah žene in matere! Na-nje se obrača tedaj prošnja za preizkušanje in upeljave „Kathreiner-jeve Kneipp-ove sladne kave“. Ta je najboljši, edino in naravno zdravil določek bobovej kavi. Nijedna gospodinja ne sme nadalje prezirati tega vprašanja. Ono je velevažnega pomena za dobrostanje in za varno gospodarstvo! V prvi se pomija domači sad, resnično zdravstvena in družinska kava! Sama na sebi vže slastna, zdrava pa redilna, vzdrži „Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava“ kot določek bobovi kavi svojo prijetno dišavo. Prične naj se s tretjino določka in more se ga potem po okusu pomnožiti do polovice in še več! Kaka prihranitev tedaj nasproti vsem do sedaj vporabljenim surogatom, kateri so razven tega nevjimni, vrh vsega večinoma zdravju škodljivi i vsekakor le barvila. Da je tudi bobova kava, ako se jo čisto pije, „strup“ in da provzročuje želodčne in živčne bolezni, nagnjenost za mrtvud tresoče se roke, to vé vsaka gospodinja. S kakim veseljem mora biti sprejet določek, kateri poleg omenjenih prednostij prepriči, tudi ob enem zdravju nevarne posledice bobove kave! Nezaslišani uspeh od kratke vpeljave je temu najbolji dokaz! „Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava“ se razven tega vsega sedaj tako izvrstno izdeluje, da odpade vsaka natančnejša priprava ter se dá kar z bobovo kavo skupaj zmedeti in naliti sploh na vsak do sedaj znani način pripravljati. Za bolne in šibke osebe, osobito pa za otroke, brezpogojno ni izvrstnejšega redilnega sredstva od sladne kave, katero se zmelje, 5 minut prekuha, povreje, ocedi in se jej slednjic pridene medu tuli sladkorja in mleka. Vestna reč vsak materi je, da to poskusi; ne ona, ne otroci ne bodo tega več opustili.

NB. Radi brezenih ponaredb naj se pazi pri vkupovanji na ime

Odprto, tehtano blago, ali pa v zavojih, narejenih v prevaro, naj se brezpogojno zavrne.

Svetovno blago - V vseh deželah sijajnim uspehom vpeljano

SARGOV

Pripoznano neogibno potrebno zobno čistilo

KALODONT

(Od zdravstvenih oblastij preiskano)

Jako praktično na potovanju. Blagodišeče - hladilno. Dobi se povsod.

Vsak vé da je najvažneje za naše zdravje prebavljanje; ampak mnogo premalo gleda se na to, da so za to neizogibni dolgi zobje. Ne da se dovolj živo in dovoljkrat ponavljati stari rek: „Dobro prežvečeno je na pol prebavljeno“. Dvorni zobozdravnik cesarski svetnik E. Thomas na Dunaju, prof. dr. Koch in drugi znanstveni veljaki, naposled, dr. H. D. Miller, profesor na zobozdravniškem zavodu vseučiliča v Berlinu v svojem spisu: „Mikroorganizmi ustne dupline“ Lipsija 1892 so dokazovalno izpričali, da se v vlažno gorke ustni duplini neprestano in neverjetnem številu snujejo strupeni snovi ter da se iz teh izviraajoče, čestokrat jako nevarne bolezni odročiti z vestnim in rednim umivanjem ust. Te-ma zveza mej „pokazenimi slabimi-ustmi“ in „pokazenim želodcem“ se je določila še le po teh novih nastanilih preiskavah. — Sama voda pa teh strupenih snovi ne odpravi. To se doseže le z uporabo -in sicer najbolje zjutraj- in na večer antiseptično delujočega srbno pripravljeneja in skušeneja sredstva za čiščenje zob, kakor se predločuje na splošno priznani način „Sarg-ov Kalodont“, čegar vedno rastoča, sedaj vé na milijone narasla vporaba najjasneje svedoči -priča- za veljavo tega sredstva. — Rousseau je rekel: „Ženska z lepimi zobmi ni nikedar grda!“ Toda ne le lepota in mičnost smejaajoči se ust, dosežemo s takim varstvom zobov, ampak zagotovimo si tudi kar je važneje, namreč zdravje do pozne starosti, otrdila rečenega, pripoznavanja i pismena naročila iz najvišjih krogov pridele vsakemu kosu.

Varujte se v zavitku siličnih, le za prevaro narejenih, brezenih ponaredb (posnemb).

Svetovno ime so s. pridobili moji

Goldin-prstani

kos samo po 1 gld. 50 kr.

Te prstane od zlatih niti strokovnjaki ne morejo razločevati in so moderno-ehgantno napravljeni.

Moji goldin-prstani ostanejo vedno jednaki, za kar jaz pisмено 5 let jamčim

Štev. 112. Goldin-prstan z imitovanju brilantom gld. 1.50

Štev. 113. Goldin-markizni prstan s kamnetom gld. 1.50

Štev. 67. Goldin-pečatni prstan z mit. ametistom gld. 1.50

Štev. 117. Goldin-lord-prstan z kamnetom gld. 1.50

Goldin-poročni prstani komad gld. 1-20 Za mero prsta zarhustaje poslati izreček papirja. Ilustrovani ceniki brezplačno in franko.

Alfred Fischer, Dunaj I. Adfergasse 12. Poslaja se proti povzetju ali proti plačilu naprej.

Teodor Slabanja

srebrar V GORICI (Görz ulica Morelli 17)

se preporeča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medena: kot: monštrane, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popra vim ter jih v ognju posebeim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne cerkve o-misliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji precast. p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili. Ilustrovani cenik franko.

Svojo veliko zalogo

olja iz oliv

priporoča

Enrico gn. Carlo Gortan,

Via Caserma 4, Trst [naspr. pivarni Pilsen]

2 zlate 18 srebrnih medalj. 9 častnih in priznanih diplom.

Kwizde

Korneuburski redilni prašek za živino

in sicer za konje, rogato živino in ovce.

Cena škatlicel 70 kr., pol škat. 35 kr.

Rabi se 40 let sem v mnogih hlevih, če živina ne žre ali če ima siabo prebavo, da se zboljša mleko in se pomnoži mlečnost krav.

Pazi naj se na gorovno varstveno znamko in zabava naj se izrecno Kwizde redilni prašek za živino.

Glavna zaloga Fran J Kwizda in kr. avstro-ogorski in kraljevsko vojenski dvojni založnik.

Deliva se pri- sten v vsih le- karnah in dro- guerijah avstro- ogorske.

Okř. lek. v Korneuburgu pri Dunaji.

Naravno mineralne vode iz raznih studencev.

Kemični, farmacevtični in drogerijski izdelki najbolj čistane domoče in tuje zdravilske posebnosti.

Ribje olje, naravno in izvirno, prijetnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim jodom.

Najčistejše žveplenokislo spno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarstvo rabo.

Zdravila za živino, konjski cvet, konjski prašek, goveji prašek.

Homeopatična zdravila.

prodaja novoustanovljena lekarna

Braunitzer v Rabatišču št. 16.

v najemu

Alojzija Gliubich-a.

ADVOKAT

dr. DANILO MAJARON

otvoril je

svoje pisarno

v Ljubljani, na Križevniškem trgu št. 7. (nasproti cerkvi Križanke).

Knjigarna in prodajalnica papirja

J. Pallich v Gorici

priporoča ilustrovane in modne časopise in knjige vseh vrst. Dalje priporoča vsakih pisalnih in šolskih potrebščin po nizkih cenah.

Vendar je došlo tudi nekaj Mirencev, med temi v prvi vrsti ves pevski zbor pod vodstvom nadučitelja g. Ferd. Vodopivca.

Že v Vrtojbi so bile nekatere hiše okrašene z zastavami o čast njino se vozelih gostov. Ko sta se vozova iz Gorice približala Biljam, pokali so topiči. V Biljah pozdravi poslance župan v imenu starasinstva; veterani so delali častno spremstvo in so skrbeli ves čas za lep red.

Shod se je vršil v šolski sobi, ki se je kmalu napočela z volilci iz cele okoličice. Žal, da moramo poročilo o tem shodu še bolj skrečiti nego ono v shodu v Dornbergu, ker drugače ne izlezemo s prostorom.

Poslanec dr. Anton Gregorčič pozdravi shod in predstavi oba gg. poslance grofa Alfreda Coroninija in dr. Aleks. Rojca.

Govori o poljedelstvu, vinarstvu in obrtni (opekarni) v Biljah in okolici, kar dokazuje, da tu stanuje približno ljudstvo. Ali da svoje priredbe in izdelke dobro spravi v denar, ni je treba pripraviti in omiliti prometnih zvez, t. j. je železnice. Govori o bližnjem, ki zahtevajo železnico po Vipavski dolini, opazuje zgodovinsko tega upravljanja, kako je nastala, kako razvijala, v kakem stani se zdaj nahaja in kaj so poslanci v tem postopku storili. Pravi, da za domače potrebe bi zahtevali tudi železnico z obojnimi konci, ali za svetovni promet trdijo, da normalnega tira, ker drugače se vozovi ne morejo z ene železnice kar prepehali na drugo in od tam dalje po svetu na določeni kraj. Za izvoz naših izdelkov je vspešno, ali bi postajali vipavsko železnico čez Kranjsko ali pa po Šolski dolini. Zvezo čez Kranjsko do Postojne ali Logatec dolino bi v službu, ako je to vojaško ministerstvo odločno zahtevalo. Šolska železnica je pa od nas neodvisna, ta se ne bo pridala zaradi nas, marveč vselji trgovaških koristi, da bo namreč naše pri nakrajši poti povezane s svetovjem. Ta železnica, ako pridemo kdaj do nje, se bo pridala na državne stroške. Govori o furlanski železnici. Žal, ko lani imajo svojo železnico, se za njo po Vipavski dolini ne bojejo več. Da, zdi se, da so jo celo naprotili. Umečno je, zakaj tako dolgo. Žal, ni ta vse blago skoz Gorico; pri vsaki v mesto treba plačevati mitnine, v Gorici traja trenota za se in zavono; blago se odhaja v celovito prepričani v Gorici. Veliko denarja ostane torej Gorici. Ako bi po Vipavski dolini naša železnica, bi bihje blago naprej doma in razporežili po vsaki stranki in lani manjši del. Lani vemo, da obtežuje povzelo odno, ampak ravnanje druge, ravnanje, pravo pa skrajno. Njemu je ljudje, da bi bi železnica v podlasti naših državnih, bi po Vipavski dolini. Da bi po volji upravljanje o tej železnici bi v ozadje, zmanjšalo našo železnico po šolski dolini, ki bi tudi brez odločanja parnike po vsaki stranki. Govori o usodi tega upravljanja v delovnem obzoru parnikov, dok odbor je vselji naša železnica odločil vse narate, je zakaj se vse opira na mitnine v ljudstvu, ker to lastje je na krajčkih tih, a tam nismo bi šla železnica v Ajdovščino. Vse oja. To kaže, da smo zadeli na neka nesporočila. Vse znam, da bi o strokovni šoli za inženirstvo in razpisovanje, vendar je predlagal slovenski in laški občinski. Jovan Bilber se je pa uprl v inženirsko zbiranje. Kakor v tem slučaju, je mogoče, da tudi po vipavski železnici nesporočila odločno napreduje vse svoje moči. Dalje pripoveduje, kaj se je v državnem zboru storilo za to železnico. Govornik je staval resolucijo, da berjančič se je v svojem govoru topla podzval za to, a vse štirje drži poslanci v Gorici, so v tej zadevi postali interpellirani. Vendar se neha ni še. Vendar so poslanci naprosili doma seštevila. Wurmha in Wittke, da sta prišla v predke otrogena furlanske železnice je z Dunaja s tem namenom, da se splošno mernega leta po Vipavski dolini v to sveto sta primela odločaj vse potrebna pisma našim v karte.

Prede k zakonu o furlanski volji. O tem ne bomo poročali, ker vse hitavejše točke se nahajajo že v poročilu na doručeni shodu.

Na to govori o pušni železnici. Barun tega, da namimo prometnih zvez, mas odna železnica v deželi tako visoke cene, da našega trgovino z našimi izdelki. Vlada tega daje največje prednosti. Nekj lani na Dunaju imajo pogodbe z vsami železnici, enako tudi z južno. On glasi za vagon krompirja iz Genove manj nego ni iz Gorice. Kako morajo naši pridelki potem tekmovali s tujimi? Vlada bi tu morala nekaj storiti, a se ne zane; bolj skrbni za tuje nego za domačine. Omenja slučaj o ribarski pogodbi na Jadranskem morju, po kateri smoje proti laški ribiči celo do asirgkih obal. Govori o trgovinski pogodbi, po kateri imajo zopet lani velik dobiček. To kaže nekaj slovenski značaj vlade kajti Sloven je mehak, se uklanja vsemu, kar je tuje, domače pa protiska.

Prede k vinski klavzuli in razloži, kaj je to, kako je nastala in kako so se razne stranke vedle nasproti nji. Oba poslance sta glasovala proti nji. Pri tej priliki se je dalo najbolje spoznati, da naše slovensko ljudstvo je veliko bolj razumno nego laško. Goriska trg in obrt, zbornica se je bila na podlagi dobrih informacij izrekla za klavzulo. Ali kdo je dal te informacije? Furlanske občine! Furlani se torej niso zavedali nesreče, ki jim je preti. Še le zdaj so prišli do spoznanja, ko že čutijo huđe udarce te nesrečne klavzule. — Kako vse drugače so se obnašali Slovenci, ki so se na vso moč protivili klavzuli, pošiljali deputacije in petičije proti nji.

Na to govori o velikem razloku o pridelovanju vina pri nas ali na Laškem. Pri nas stane obdelovanje veliko stroškov, na Laškem pa raste trta skoro kakor divja. Delavci so pri nas silne dragi, skoro dobiti jih ni, na Laškem pa delajo za vsak denar, ker so zadovoljni s kosom mrzle polente. Zato laška vina tako tekmujejo z našimi. — Vlada nas je torej oskodovala z vinsko klavzulo, zato lahko z vso pravico zahtevamo odškodnine v podobni vip. železnice.

Kar se tiče vladnih podpor, se očitno vidi, da smo na skrajni meji države — ne vidijo nas več, ker smo predalec. Za Dunaj in druge dežele se veliko troši, za nas prav malo. Ali še kakor kaj dajo, razdelje se te podpore takó, kakor da naša dežela sega le od morja do Gorice — vse gre v Furlanijo. Za namakanje tržiske ravani je vlada dala 800.000 gld., objubila je še 300.000 gld., a za sivi Kras, kjer tudi nimajo vode, se nič ne pobrija. Tu se nam pač godi, kakor otroku, ki mirno in tiho sedi kje v kotu; mali skoro pozabi nanj, nasproti pa se na vse kriplje prizadeva utolažiti paglavca, ki se dere in kriči, vse mu dá, da bo le zopet lepó tih in miren. (Tako je, tako!)

V gnutno korist svojih volilcev sta poslance delovala pri vsaki mogoči priliki. Pravi uspehov ne moreta še pokazati. Ali uspehov ni mogoče takoj pričakovati, pač pa je treba vsako reč enkrat vsaj pričeti, pridno za njo delati in uspeh se čisto pokaže pozneje.

Pa tudi na političnem in narodnem polju nista mirovala. Opisuje boj za slovenske ljudske in srednje šole, kar nam je več ali manj vse že znano; dalje opisuje boj za narodno enakopravnost v vseh uradih. V tem oziru pa morajo naše občine in volilci sami iti poslancem na roko. Minister Schönborn je pokazal, da hoče biti pravičen Slovenec. Prosil je pa, naj se mu naznanajo posamični slučajji in to natančno, da se more o njih poučiti, potem že stori potrebne korake, da se Slovenec ne bo krivica podla. Dve službi, kako je ministerstvo upodno rešilo pritožbo „Sočinega“ uradnika celo v zadevi nastovanja pri vsajem deželnem sodišču v Trstu, ki mora odloži slovenske vloge tudi v slovenskem jeziku reševati. Pritožbama se torej prav pridno, le tako pridno daje!

Prede k poročnim sodiščem in opisuje, kaj so, kako naloga in važnost imajo, da poročna služba je čista služba od. Razloži, kako se sestavljajo in kako ni neodvisni, ki se pri tem vše. Ako se pa od Slovencev zahteva, da morajo znati laški, naj bo, ali tudi naprotilo bi se moralo od Ladov zahtevati, da morajo znati slovenski, potem bi se obravnave lahko vsele brez tolnarčev, o katerih nečemo nič slišati. (Tako je! Dobro! Mi poslanci smo se že večkrat glasali proti takim odnosom in minister je odločil pomisliti. To je sicer nekaj, a ne še dosti; naša naloga bo, napeti vse moči, da v tem oziru delamo vse, kar Slovenem vše. (Dobro! dobro!)

Prede k knežji zahtevam in raznim posestvom; pagani, kaj je to, kako je prejšnja vlada mislila izvesti ta lepa načrta, a kako se juna levčarji uprli, ker se zastopniki velikega kapitla (klici: židovi) židovi, ki žel, da bi knez ostal vedno neolaga para. Ali vraga upanja ne smemo izgubiti, morali bi „Abraham“ levčarje vendarle stani in se komično upajo, da pravočasno bih knežjemu stani nekoliko našjo prihodnost.

Napovedi se še ozre na letošnje šolsko razporeje v državnem zboru. Pripoveduje, kako lepo je opat Trzincačičev govor o uravni in vsaki vzgoji ljudstva, da bi oni govor udel lahko tudi v cerkvi. Ali o sedanjih šolskih postavah je modro molal, ker je moč v kolegiju je moral iz ozira na svoje liberalne tovarše molati o vsem, kar bi utegulo te razloži. Minister Maček vsaki je porabil to priliko, poveljal opata T. in zapil svojo zadostnost, da tudi opat T. je mnenja, da sedanja šolska postava zadostna nazivno-verski vzgoji. Opat T. je bil vsled tega izzval in moral je ministru odgovoriti, da je preveč videl v njegovem govoru. Za opatom je govoril pa kanonik dr. Gregorčič, ki je zanj kvalificir in je torej mogel izjaviti na polna usta, kar je opat T. skušal z nekavtanimi povedati. Govor Gregorčičev smo dak prinesli, zato opustimo, kar je o tem pripovedoval dr. G.

Govornik polcači naše učiteljstvo. Ki verno in delno vzgajajo izročeno našo mladino. Ako so tu kake izjeme, treba je voditi, da te se dolo povod, kar nam pomanjkuje v postavi, to imamo Slovenci (klici: a ne korotki!) v postonem učiteljstvu, ki dobro izvirajo našega ljudskih vzgojiteljev. — Mi povsod in tako!

Na Dunaju in v raznih krajih med Nemci so v eni bliž protestanti, katolani in bilje; zato je poak tak, da se ne dotika verskega sveta nobenega otroka, kar je slabo za versko vzgojo. Doga je, da katoliške otroke poučuje židovski učitelj; on jih vodi v cerkev, on nadzoruje pri sv. sposedi itd., kar pač ne more blagodejno uphati na tjezna, verna, nedolžna otroška srca. Tudi v Gorici so šole, kjer so otroci raznih ver, posebno pa v Trstu. (Klici: tam je šolski načelnik — žid!) — Nemški konservativci se z vso pravico upirajo takim odnosom; mi jih v tem boju podpiramo in dr. Gregorčič je letos tudi v našem imenu izborno govoril o versko-nravni vzgoji.

Razum tega je pa dr. Gregorčič naplašal tudi narodno šolo. Na Gorickem se v tem oziru ne moremo pritoževati, le v Gorici se nam še vedno krivica godi. Dobro je tudi na Kranjskem, slabše na Štajerskem in v Trstu, najslabše pa na Korotkem, kjer so Slovenci pravi trpin. (Res žalostno!) Opisuje krivice, ki se gode korotkim Slovenem. — Tako je govoril dr. Gregorčič iz našega kluba. — Minister je priznal, da naše zahteve so vseskozi upravičene in obljubil je pomoči. Ali se kaj zgodi za nas, pokaže prihodnost. Kar se tiče nas Goričanov, je minister držal besedo.

Na to še pojasni, kako se v državnem zboru omejuje beseda poslancem, da vsakdo ne more govoriti, če tudi bi želel. Ko je sprejet „konec razprave“, morajo vsi vpisani govorniki za razpravljano točko ali proti nji voliti glavnega govornika in temu podajajo drugi svoje podatke. Tako je n. pr. govornik sam govoril za druge, a sam je čisto podajal podatke drugim poslancem. Tako torej gremo poslanci drug drugemu na roko, da se vsi z združenimi mečjo borimo za sveto našo stvar. Tako bomo delovali tudi zanaprej in upajmo, da tudi prej ali slej zmagamo.

Govor dr. Gregorčiča, ki je trajal poldrugo ure, je občinstvo večkrat pretrgovalo

z živahnim odobravanjem; posebno pa so zadnje besede zbudile viharno pohvalo.

Na uprašanju dr. A. Gregorčiča, ali želi kdo kaj poprašati ali staviti kak predlog, se oglasi mirninski župnik preč. gosp. Gotard Pavletič, ki omenja, da reka Vipava dela velikanske škode. Struga je vsa zviata, da voda počasi odteka; ob najmanjši povodnji voda naraste in preplavi bregove. Ker se je z uravnavanjem pričelo na Kranjskem, ali bi ne bilo mogoče, da bi gg. poslanci tudi za nas izposlovali kako podporo, da bi se v tem oziru sploh nekaj storilo?

Dr. A. Gregorčič odgovori, da ta zadeva ni nova, ker o nji se je že mnogo govorilo in delalo. Govorili smo o tem že na Dunaju in v deželnem zboru. Prošnje za uravnavo Lokavščka in Grajščka so že pred več leti prišle v razgovor na D., zato je upanje, da se za uravnavo nekaj zgodi. Kar zadeva Vipavo, razgovarjal se je o tem shod v Dornbergu pred 2 leti. Prošnje so šle na deželni zbor in na vlado. Jaz sem takrat na Dunaju govoril z ministrom Falkenhynom, naj bi šel v tem pogledu na roko in poslal v imenu vlade inženirje, da Vipavo pregledajo in naredé načrte na državne stroške. Minister je obljubil, da se to zgodi, ako mu pride take prošnje od ljudstva. — V Dornbergu se je mnogo govorilo o škodi, katero uzroča Vipava ob povodnjah. Prav je, da se ljudstvo oglasa, da prosí in zahteva, naj se zanj nekaj stori. Midva z gospodom grofom bova gotovo toplo zagovarjala tako želje in zahteve.

Na to se oglasi gosp. Anton Savnik, ki govori takó-le:

„Blagorodni gospodje poslanci! Slavni volilni shod!

Ker se nihče drugi ne oglasa, drzne se moja malenkost izraziti prečistim gospodom državnima poslancema neko željo, katero je občina tu v Biljah — namreč glede na pošto.

Sedaj dobivamo pisma po mirninski pošti, kar je zelo neugodno, ker bi prav lahko imeli direkto zvezo z Gorico.

V Bilje dolga želo veliko pisem. Promet z opekarnicami je zelo velik.

Naši Biljenci so daleč po svetu, samo dežela faraonov jih ima v svojem okrilju baje čez 150. Tudi ti tam se spominjajo doma. Le uprašje našega pismonoša Žožo, kakšen kupček pisem prinese večkrat iz Mirna. V Biljah imajo sedež županstvo, vikarijski in šolski urad, to je tudi nekaj, ki govori za pošto v Biljah. Ptujci so tudi na letovisčih v Biljah.

To govori vse za lastno pošto v Biljah. Kako lahko bi imeli sami pošno zvezo z Gorico, se razsodi iz tega, da poštni voz, gredeč iz Rihemberga v Gorico na Volčje-dragi v Renče, iz Renče se vrne čez Volčje-drago v Gorico, in prav tako se vrši, ko vozi iz Gorice v Rihenberg.

Uprašam, ali bi se ne vstreglo Biljencem brez povečanj stroškov in zamude časa, ako bi drdal poštni voz iz Gorice skozi Bilje v Rihenberg?

Gotovo ustrezem vsem volilem iz Bilj, ako naprosim v njih imenu oba p. n. gg. državna poslance, da blagoizvolita na to delati, da udobimo tudi v Biljah potrebni poštni urad.

Dr. A. Gregorčič odgovori da ta zadeva najbrže ne bo delala težav, ker se brez stroškov lahko tako napravi, da poštni voz pojde skozi Vrtojbo in Bilje v Renče. Česta je tudi lepa, saj je skladovna. Vsi razlogi, katere je navajal g. predgovornik, imčno podpirajo ustanovitev pošte v Biljah. Svetuje, naj Biljenci podajo prošnjo, a poslance jo bosta gotovo toplo podpirala. — Povč slučaju, kakó težko je šlo za ustanovitev pošte v Sv. Kržu in Plaveh, kjer je več prošelj bilo odklonjenih; ali končno so vendar zmagali.

Vikarij č. g. J. Rojca ima še eno željo s svilodi, kakor smo slišali že pri shodu v Sempasu. — Poslanec dr. A. Gregorčič odgovori na to, kakor v Sempasu.

Vikarij č. g. J. Rojca ima še eno željo na srečo, katero hoče povedati. V domači hiši nismo edini; nesloga mori vse naše življenje. Taki odnosaji naj bi se odpravili. V dosego tega namena se obrača do veleč. g. dr. A. Gregorčiča s prošnjo, naj bi on začel resno (!) delati na to, da se doseže mir in sprava.

Župnik preč. g. Anton Berlot z Vogerskega se v bitstvu pridruži vikariju Rojcu, namreč, da nesloga je med nami, a ta naj bi se odpravila. Ali kakó? Govorniku je znano, da pred dvema letoma se je sloga že napravljala; na Tolminskem smo bili tega veseli. Od naše strani, t. j. od liste, ki šteje veleč. g. dr. A. Gregorčiča za narodovega voditelja, smo bili takoj pripravljeni, ponuditi pod poštenimi pogoji roko v trajno spravo. Ali nakrat se je vse razbilo; vzroki mi niso znani, ali sodim, da tudi tu so bile le osebnosti umes.

Na shodu v Sempasu smo iz ust g. poslance dr. Gregorčiča slišali program, katerega se držita oba gg. poslance, a ta je že Slemščekov program, edino pravi program, na kateri lahko vsi prisegamo. To je torej že star program, ki mora ostati nedotaknjen.

Ali umes nam je zadnji čas prišel „Katoliški shod“, ki po mislih nekaterih

imá nadomeščati naš stari program. Ta shod bi bil sam na sebi prav dober, ali posamičniki so sli predalec in so shod zlorabili v strankarske namene. (In pa še kakó! Kdo se ne spominja, kakó so tam napadali zaslužen katoliške može edino zato, ker so bili v marsičem drugačni, samostojnih mislij nego nekateri kolovodje. Uredn.) Na „katoliškem shodu“ so se sklenile res lepe resolucije. Ali tudi gledé na te moramo se povsem zlagati z besedami veleč. g. dr. Lampeta, ki je dejal v „Koledarja družbe sv. Mohorja“, da resolucije niso dogme, da vsakdo jih lahko kritikuje, popravlja, popolnjuje. Kdorkoli pa takó dela, tega ni še smatrati za nasprotnika „katoliškemu shodu“ ali celo katoliške cerkve. V tem oziru so bili torej marsikateri prepri nepotrební in so katoliški stvari več škodili nego koristili.

Kar se tiče šole, smo slišali lepe nazore iz ust poslance veleč. g. dr. Gregorčiča. (Govori že o učiteljstvu, katero pohvali, itd.) — Končno izrazi tudi on željo vseh pravih rodoljubov, da bi ponehali vsi prepri med nami, zlasti taki, ki nimajo stvarnih vzrokov.

Posl. dr. A. Gregorčič pravi, da — žal! — prepri so, on jih ne odobruje, marveč iskreno obzabuje. Ali priznati moramo, da načelnih razlik med nami ni, k večjemu v taktiki. To volja gotovo za duhovščino, ker niti ni mogoče, da bi se duhovščina v načelnih ločila. Ali če tudi smo morebiti v taktiki različnih nazorov, vendar bi naše poti nikakor ne smele iti tako daleč narazen, da bi se krizale. (Tako je, istina!) Po govornikovem mnenju je mnogim propiom glavni uzrok nesporazumljenje. Le skupaj bi trebalo večkrat priči, odkritosrčno menjavati mnenja in nazore, potem se vse pojasni in sporazumljenje se doseže. — Ker so je v dosego takega sporazumljenja v njega stavilo zaupanje, ga to le osteruje in prav rad zastavi svoje moči, da se dožene popoln mir, ako bo mogoče.

Končno se oglasi veleč. g. župnik Gotard Pavletič iz Mirna in naprosi shod, naj z ozirom na izvestno delovanje obeli gospodov poslancev soglasno sprejmo sledečo resolucijo:

„Volilci, zbrani na volilnem shodu v Biljah dne 1. Julija 1894., izrekajo državna poslancema veleč. g. dr. Antonu Gregorčiču in visokorodnemu gospodu grofu Alfredu Coroniniju najsrdečno zahvalo in zaupanje za njihovo delovanje v državnem zboru.

Isli volilci prošje oba p. n. državna poslance, da uvažujeta po močeh želje svojih volilcev.“

Shod sprejme to resolucijo z viharnimi živilkici.

Poslanec dr. A. Gregorčič zahvali shod na izkazanem zaupanju in zagotavlja, da poslanca, ko sta slišala želje svojih volilcev, bosta gotovo z vsemi svojimi močmi delovala v korist volilcev in celega naroda. — Na to zaključí shod s trikratnimi živilkici na presv. cesarja.

Na to smo se podali na dvorišče gostilničarja g. Vouka, ki je bilo prav ukusno opravljeno. Tam se je razvila prav živahna domača zabava. Mirenki pevci so pod vodstvom g. nadučitelja Vodopivca izborno peli; g. Bujana Božičeva je dovršeno deklamovala „Habeljsko jezero“ in „Jettejevo prisego“. — Napitnice ne moremo omenjati, ker bi zašli predalec, kajti s prostorom smo pri kraju. Po večkrat je govoril poslanec Gregorčič; enako vikarij Rojca; govorili so dalje gg. dr. Rojca, Iv. Kušar, Ferd. Perozzi in drugi. Vse napitnice so bile oduskevljeno sprejete.

Ob 10. uri so se poslanci odpravljali. Občinstvo jih pozdravi z živo-klici in topiči so gromeli v prijetnem večernem hladu.

Takó je koncal shod v Biljah.

Domače in razne novice.

Radodarni doneski. — Od zadnjega razkaza so došli za „Slogine“ učne zavode sledeči darovi:

Državni in deželni poslanec veleč. g. dr. Anton Gregorčič 100 gld. — Pri starasinski seji v Solkanu dne 24. jun. se je nabralo 1 gld. 55 kr. — Gospa Pavlina. Pajkova na Dunaju (Doljakova iz Solkana) se je zopet domislila svojih malih sorokov v Gorici z zneskom 5 gld. — G. Rudolf Makarovič v Avčah 1 gld. — Č. g. Fr. Kodrič na Trnovem 2 gld. 90 kr. — Gosp. Alojzij Makovec v Brjah nabral pri Rebku in v Dornbergu 3 gld. — V Čejevi gostilni v Gorici ostanek neke brzovjavke 90 kr. — Gosp. Mart. Poveraj v G. izročil za odstotke prodanega blaga 2 gld. 12 kr. — Nekdo, ki se ni hotel udeležiti tombole na Travniku, ker prezirajo naš jezik, 1 gld. 50 kr. — Preč. g. Duguin Ivan v Ajdovščini 3 gld. — Gospa Eliza Seppenhofer v Gorici 1 gld. 80 kr. — Kvartarji v Škednju 30 kr. — Ptujci krokarji pri g. Pečenku v Rihembergu 94 kr. — V „Slovenski zvezi“ v Št. Petru se je nabralo 2 gld. 22 kr.

— G. prof. V. Bežek v G. 1 gld. — Trg. g. Ant. Koren v G. 1 gld. — Notar g. J. Kavčič v G. 1 gld. — Kroj. mojster g. S. Rožanc v G. 1 gld. — Č. g. Josip Bajec v G. 5 gld. — Gosp. Poveraj M. v G. za junij 1 gld. — Prof. g. Ant. Santel v G. za junij 1 gld. — G. uč. Iv. Benko v Sovodnjah 1 gld. — Prof. g. V. Bežek za junij 1 gld. — Gosp. Leop. Bolko velep. in trg. v G. 2 gld. — Gosp. Makuc Štefan nabral pod gabrom* po običnem zboru bralnega društva v Št. Ferjanu 4 gld. 03 kr. — Prof. gg. V. Bežek in A. Santel za julij po 1 gld. — Pri izletu „Goriške Čitalnice“ v Mirnu zložili 6 gld. — Gg. Koren Ant., notar J. Kavčič, M. Poveraj in S. Rožanc za julij po 1 gld. — G. dr. Jos. Jakopič 2 gld. — Zupanstvo v Šempasu 25 gld. — Za družbo sv. C. in M. sta darovala: Gosp. prof. A. Santel 1 gld. — Polkovnik g. pl. Pelzel v p. 1 gld.

Ze velikokrat smo prosili dobrotnike naše mladine, naj se blagovolje oglašijo, ako kak dar ni objavljen. Darovi dohajajo po mnogih osebah in različnih poteh; veliko darov se izročuje na ulicah in cestah, pri veselicah in žalostnih prilikah. Nič ni torej težja nego kako spregledanje in pozabljenje! Zato smo prosili, da nam vsakdo, ako kakega daru ni v razkazu, takoj naznani, k o m u in pri kakih priliki je bil denar izročjen. Tako je potem mogoče reči urediti. (Prigodilo se je tudi, da se je pri prepisovanju kaj preskočilo ali da je stavec kak donesek popolnoma izpuštil, česar izpravljalec ni opazil).

Ta prošnja je bila gotovo po vsem pravilna od nas. — Uprav. z ozirom na to našo večkratno prošnjo je povsem breztaktno pozivanje nekega zakotnega lista, naj se objavi iz l. 1893. neki donesek, ki bajé ni bil še razkazan. Darovalec naj se oglasi pri „Sloginenu“ odboru in takoj mu bo ustrezno, ako se res še ni zgodilo.

Priloga ima tudi današnja „Soča“, da smo mogli priobiti vsaj ob kratkem poročilo o dveh važnih volilnih shodih. Vrh tega smo veliko gradiva našli pri drobnim listom, da nas današnja števila stane za dve drugi. — S tem bo našim gg. naročnikom gotovo ustrezno, ker dobé poročila o shodih hitro pred očmi.

Iz Ročinja: Preteklo soboto smo imeli tu pogreb, kakršnih je bilo v Ročinji gotovo še malo, ko smo izročili pozemeljske ostanke Hilarija Kacafura, sina tukajšnjega gospoda učitelja, hladni materi zemlji. Rajnik obiskoval je na c. k. vadnici v Gorici tretji razred ter bil vrl in priden detek. Bolehal je takorekoč vse leto, pa kar najedenkrat ga popade vnetje v možganih in bil je zastoj ves zdravnikov trud. Umril je, sprejemši na smrtni postelji prvo sv. obhajilo, po kratkem pa jako mučnem trpljenju dne 28. junija. Vse je obžalovalo g. Kacafura in njega cenjeno soprogo na taki izgubi. Pogreb je bil jako slovesen. Ko so odnesli ostanke iz tukajšnje šole, zapeli so mu ročinjski pevci v slovo „Ločitev“ tako ganljivo, da je marsikomu solza porosila oko. Sprevod je šel v spremstvu štirih duhovnov: áveh domačih, sredenjskega in avškega gospoda vikarja, ročinjske in kambreške šol. mladine ter obilo domačega ljudstva v tukajšnji cerkev, kjer se je pela sv. masa za rajnika, po kateri so pevci zopet zapeli „Zalujko“. Po sv. masi so ga v dolgem sprevodu odnesli na pokopališče, kjer so ga izročili deželi večnega miru. Da, ganjeno je bilo vsako še tako trdo srce, ko so pevci zapeli za nagrobnico „Jamica“ in „Na grobeh“.

Res, težka izguba dohitela je s tem za tukajšnjo občino velezaslužnega g. učitelja, ali tolaži naj se s tem, da je Vsemogočni presadil to nježno evetko tje, kjer ji lepše solnce sije in lepša zarja rumeni.

Idrija pri Bači, 24. junija. — Vsako leto se obhaja ta dan več ali manj slovesno, ker sv. Janez je patron tukajšnje župne cerkve. Toda letos je cerkvena slovesnost dobila nekako drugo lice. Izpolnila se je namreč večletna želja tukajšnjega pred. g. župnika in njegovih župljanov, ker na ta dan so se prvič razlegali krasno-doneči glasovi novih zvonov. Na uljudno vabilo domačega g. župnika zbralo se je desetero častitih duhovnih gospodov, njim na čelu visokod. g. dekan v Tolminu, ki je tudi v cerkvi povzdignil celo slovesnost z jako primernim govorom, posvetivši nekoliko besed pomenu cerkvenih zvonov. Vsi nazvoči, kolikor duhovni, toliko ljudje so priznali, da zvonjenje je krasno in dela vsó čast zvonarju. Po vsej idrijski dolini čuje se odmev. Da so se zvonovi tako dobro posrečili je vzrok to, da se niso stari prelivali in novi dodali, nego vsi trije so iz enega vlitja. Tudi zato je zvonjenje poseb-

no lepo, ker so ubrani v škalo (f g a:) in ne v akord, kakor se je do zdaj vedno delalo, kajti pri zvonjenju je melodija melodajna in ne harmonija. Ako bi se prejšnjima dvema zvonovoma dodal še tretji novi, gotovo niti senca-bi ne bila od sedanjega zvonjenja. Cela stvar je mnogo truda in napora prizadela, ali, hvala Bogu, vse je pozabljeno pri tako melodijozno ubranih zvonovih.

Opomniti moramo, da dobrotnik, ki pa noče biti imenovan, dasi ga lahko vsakdo vgahe, je iz svojega žepa kupil en zvon. Ker dotični g. dobrotnik ni prijatelj kadilnic — zato imé opustimo. Zadošča, da je to imé pisano v bukvah življenja. Kolikor g. zvonar, toliko g. župnik, postavila sta si trajen spominek na Idriji pri Bači.

Pluji, 22. junija. — Slovensko pevsko društvo v Pluji si usoja javiti, da je letošnji veliki koncert, ki je bil s početka določen na 5. avgusta 1894, odložen na 8. sept. 1894. Ta odložitev bila je potrebna, ker ni bilo za 5. avg. 1894. godbe dobiti. Vsa častila društva, vse gospode člane našega društva, kakor tudi vse rodoljube in prijatelje slovenskega petju opozarjamo, da se blagovoljno na to ožirajo in društvu ohranijo svojo blagovolenost. Vsi gospodje poverjeniki, se prosijo da radi sklepa računov točno pobirajo doneske in vračajo nabiralne pole.

Konecletne skušnje na „Sloginili“ zavodih bojo prihodnji teden, in sicer v ulici sv. Klare v petek 13. l. m. ob 3. uri popoldne, v otroškem vrtu ulice Barzellini pa ob 4. uri pop. istega dne. Za vse razrede ljudske šole bo izpit v ulici Barzellini v soboto 14. l. m. od 8. do 12. ure predpopoldne. Zahvalna maša bo v soboto ob 7. in pol uri v cerkvi M. B. brez mažeza spočete v Gledaliških ulicah. Dobrotniki in prijatelji „Sloginili“ zavodov in šolske mladine, kakor tudi roditelji dotičnih otrok, se uljudno vabijo k rečenim izpitom.

Druge novice glej v priloženi 14. stev. „Primorca“, v kateri se nahaja tudi poročna obravnava proti urednikom „Soče“ in „Rinnovamento“.

Roheldene Bastkloider fl. 0.50 per Stoff v r. komplet Hobe und bessere Qualitäten sowie schwarze, weisse und farblice Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 1.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 210 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), Porto- und zollfrei in die Wohnung an Private, Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz, Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hof). Zurich (S)

Ustanovil l. 1767. Johan Samassa v Ljubljani

Ces. in kralj. dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA

v Ljubljani

Harmon. in melodični glasó

izborna priprava za zvonenje. Zvonove do 5 centov more zvoniti en sam moč. Čista kovina srebrnobelo blisčoba. Močan čist glas.

Garancija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega broná; svečniki, lustri, svetilke, altarni križi, kanonske tablice, lonci za evetlice itd., dalje gasilnice, pumpe ograje pri studencih, ventili itd.

Obične in požarne brambe dobre naročila tudi na obroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častne medalje. 21 stetin.

Vsi stroji za poljedelstvo.

Posebnosti

treba naročiti le pri tvrdki lg. Heller. Stiskalnice za seno, slamo in za nakladanje raznih vrst. Hidravlične stiskalnice. Diferenčialne vinske stiskalnice. Nove skropilke proti peronospori, način Vermorel. Samostojne skropilke proti peronospori v bakru z zračno tlačilko.

Novi sadni mlini in sadne stiskalnice. Aparati za parjenje krme, za varčno kuhanje, za trgatve grozdja, za sušenje sadja in zelenjavi, za robanje turšice: trieri, mlatilnice, rezalnice, mlinci za debelo moko itd.

Lito železo surovo ali pripravljeno k vsem strojem po najnižjih cenah in najugodnejših pogojih. Pošilja izdelke pod jamstvom in na poskušnjo

IG. HELLER, Dunaj
2/2 Praterstrasse št. 49.

Svari se pred kupovanjem ponarejil.

Bogato ilustrovani 192 str. obsežen cenik v slovensko-nemškem ali italijansko-nemškem jeziku pošilja na zahtevo brezplačno.

Razprodajalci se iščejo.

V kavarni Sociale
via Caserma

se dobi dobra bela kava po 8 kr. in črna po 6 kr.

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze najsrčnejšega sočutja mej boleznijo in ob smrti mojega preljubega nepozabnega brata

Kristjana Kogoj-a
učitelja na Ljubljani

izreka vsem prijateljem in znancem, mnogemu drugemu občinstvu, ki je tako mnogobrojno sprenilo milega pokojnika k poslednjemu počitku, tolmunskemu učiteljskemu društvu za krasen venec, zlasti pa c. kr. uradnikom, častiti duhovščini, učiteljstvu, darovateljem venecov in tolmunskim pevcem najiskrenejšo zahvalo zaljujoči brat

Petar Kogoj
uč. učitelj.

Gerkno, 1. julija 1894.

Zaloga oglja!

Zdoli podpisani prodajam oglje iz lesa zraven gostilne „PRI LIZI“ v Kapucinski ulici št. 9, v Gorici.

Jožef Valetič.

Domači salami

izvrstnega, slastnega okusa, dobrotá garantovana, so na prodaj v večji množini. Na kilogram stanejo 1 gld. 30 kr. Kje in pa uzorke za poskušnjo oskrbi upravništvo „Soče“.

Naznanilo.

Podpisani, ki ima zalogo lesenega oglja Via Giardino št. 24, odprl je še drugo zalogo, in sicer Via St. Giovanni št. 6., vhod je tudi Via Signori št. 7., kjer je točna postrežba in blagó prav po zmerni ceni. Priporoča se

A. Plesnicer.

Naznanilo.

Podpisaneu je čast naznaniti slavnemu občinstvu sodnega okraja Ajdovščine, da odpre svojo notarsko pisarnico v Ajdovščini z dnem 1. julija t. l.

Z odličnim spoštovanjem

Dr. MARIJ PASCOLETTO
c. kr. notar.

Akcijska pivovarniška družba
v
Göss-u pri Leobau

odlikovana na mednarodni razstavi konkurence piva na Dunaju l. 1891., najvišje odlikovanje, častno diplomó za „Maréno in neložano pivo“ l. kakovosti.

V steklenicah po 1/2 litra
V sodčkih po 1, 1 1/2, 2, 3, 4, 6 litr.

Zaloga za Gorico
Gospod. ulica št. 6
Karol Neweklowsky
v. l. z. n.

Ivan Druša
na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega ter raznega otroga in posrežbo za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja
krmar „Mla Golobca“ za veliko vojašnico na desnem bregu in ulico Maréni, toča domača vina in mala domača kuhinja. Gene prav zmerno.

Anton Obdlč
čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovencem v mesu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič
veletráec na Kormu ima zalogo Dreberjevega piva ter žira, moka, sol in otrobi.

Ivan Dekleva
veletráec z vinom v Gorici ima v svojih zaloznicah vedno na uljudno vsakovrstna domača vina bela in črna istrganska ter bela dalnatiška. Pisarnica se nahaja v Magistratu ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon
v Semeniški ulici ima prodajalno vsakovrstnih klubov in kap ter gostilnico. Toč. vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginili“ učnih zavodih.

Anton Koren
trgovca v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reče in kladiva šipe v okna, reče in napravja okvirje zvezdala in podobne.

Peter Birsa
gostilničar pri veliki cerkvi (Gospe Caravazza št. 4) priporoča občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, dobljajo kuhinje, postrežba točna.

Ivan Pečenko
veletráec z vinom na debelo v Vrtu ulici št. 8. spodek ljudskega vrta na desni prodaja nad 56 letov po najnižji cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furbanška. Zapolnja dobro, pristno blago, točno postrežbo in niske cene.

Ant. Jeretič
za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, perje, svin, nize, knjižice, knjige za upisovanje, id. listanke in risanke iz dobrega papira, izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno in celósto še posebno opozarja.

Martin Poveraj
civilni in vojaški kroječ v Gorici, priporoča svoje veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje bluze, zavračnice, cvilne, vojaške in uradniške ovratnike, salje z vsvo opravo, stlače in sreberne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stana. Oblike po naročilih izdeluje točno in po niški ceni.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toča naravno brskó vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalno v Gorici na levem bregu s Korija v Gosposki ulici. Ustje in podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Franč Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici, prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zapolnja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Karol Drašček pek Riva Corneo št. 4, v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Franjo Jakil tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel. št. 9.

Novinc Franc, mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Streita) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

„Primorec“ izhaja vsakih
Miznagel dni s priložo „Soča“
brezplačno; drugače stane po
pošti ali na domu pošiljan za celo
leto 80 kr.; za tuj državo več
poštne stroške. „Soča“ z „Gosp.
Listom“ in „Primorcom“ stane
na leto 6 ali 8 mar. — Vrednivo
in upravičeno je v Trzin ulici
(Mozzato) 12. II

Primorec

Domači oglasi sprejemajo
se le iz narodnih krogov. Plaču-
jejo se: za šesterostopno petil-
vrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr.,
trikrat 12 kr., večkrat po po-
godbi. Vsa plačila vrše se naprej.
— Posamične številke se prodaj-
ajo po 2 kr. — Rokopisi se ne
vračajo.

Goriške novice.

Volilni shodi. — Kar smo že dolgo
časa želeli, začelo se je izvrševati. Za pri nek-
olikih zborih političnega društva „Sloga“ so
se izražale želje, naj bi se prirejali javni
shodi, pri katerih se bo ljudstvo zbiralo, pou-
čevalo o sodasnih razmerah in izražalo svoje
želje in nazore. Taki shodi so najboljša tla
za političko in društveno življenje vsakega
naroda.

L. 1892. sta bila taka javna shoda v
Dornbergu in pri Heblu. — Pozneje je po-
slanec dr. A. Gregorčič zbolel in shodov ni
bilo. Letos pa so shodi prišli v razgovor pri
zadnji seji društva „Sloga“, na kar je pred-
sednik dr. A. Gregorčič hitro šel na delo
in to v obliki volilnih shodov.

Od zadnje naše številke so se vršili že
trje shodi in sicer v Sempasu, v Dornbergu
in v Biljah. Vsi so bili v čast naši lepi Vi-
pavski dolini. „Soča“ prinaša obsejne popise
govorov in drugih slavnosti. Le toliko naj
omemimo, da naša gg. državna poslanca dr.
Anton Gregorčič in grof Alfred Coronini
ter deželni poslanec dr. Aleksij Rogar, ki ju
je povsod spremljal, so bili tako si-
ljajno in prostorno sprejeti, da bolj ni mogoče.
Ljudstvo je pokazalo, da ljubi svoje poslance
in da jim bo pogojno zaupa. Tak dokaz od
strani ljudstva bođe gg. poslancem gotovo je
v vsopodbijo pri nadaljnjem delovanju v vse-
stransko korist našega ljubljenežega naroda.

Prihodnje nedelje bo volilni shod v
Kanalnu na Šegalovem dvorišču. Tudi tje kaj
pridejo vsi trje prej imenovani poslanci. —
Pri domači zabavi bo sodeloval „Goriškega
Sokola“ dramatični odsek, pomnožen z di-
lektanti iz Kanala, ter bo predstavljal šabzri
„Loterist“ in „Doktor Pafnuccius pa
njegov sluga“. — Druge točke oskrbe ka-
nalske moči: pri petju bodo sodelovali tudi
ročinski pevci. — Kakor se vidi že iz teh
vrstic, v nedeljo bo pomenaben, živahen in
vesel dan v Kanalu.

V nedeljo teden bo pa volilni shod v
Bolcu, kjer so bili poslanci se najprej
naprošeni, da bi prišli tje kaj, kjer jih ljud-
stvo želi videti in se z njimi pogovoriti. —

Tako obhodiše torej gg. poslanci Vi-
pavsko in Soško dolino. Ako jim Bog zdravje
da, bodo nadaljevali v jeseni in prihodnje
leto, da stopijo tudi v Brbni, na Krasu in
drugod pred svoje volilce.

Volilni shod v Kanalu. Državni po-
slanec dr. A. Gregorčič je sklical volilni shod v
Kanal za nedeljo dne 8. julija ob 4. uri
popoldne na dvorišče Šegalovo, pri katerem
bo poročal o svojem delovanju. Prisotna bosta
tudi državni in deželni poslanec grof Alfred
Coronini ter deželni poslanec dr. Al. Rojic.

Volilci iz sodnijskega okraja kanalskega
in drugih se uljudno vabijo, da bi se v obil-
nem številu udeležili tega shoda, pri katerem
jim bo dana prilika, da bodo slišali svoje po-
slance ter da jim naznanijo svoje želje.

Po shodu bo prosta zabava na istem
dvorišču, katere se morejo udeležiti tudi oni,
ki niso bili pri volilnem shodu.

Osebnostne vesti. Finančni prejemnik
v Gračezu g. Andrej Bavčič je postal aštetil
v Trstu. — Praktikant g. Mojzij Kalin v
Nozaredu je imenovan prejemnikom. — Dav-
kar-ki pristav g. Peter Stabile je postal
posjednik.

Pošta na kolodvoru. — Dne 10. t.
m. otvoril se na goriskem kolodvoru poštni
urad, o katerem smo o svojem času obšir-
neje pisali. — Ta urad bo sprejemal tudi po
noči do odhoda vsakega vlaka vsa pisma
(tudi priporočena, ekspresna itd.) — Uradni-
kov je za zdaj 7 določilih; načelnik jim je
naš rojak kontrolor g. France Furlani.

„Goriška Čitalnica“ je vsled nasto-
piše vročine zaključila svoje poletne izlete v
okolico. V nedeljo je bil zadnji izlet v Mi-
ren; udeležilo se ga je okoli 70 oseb.

Dobro Goričane so domačini lepo počastili.
— V jeseni se bodo izleti najbrže nadaljevali.

Ni mogoče prehvaliti naše „Goriške Či-
talnice“ zaradi teh izletov, ki prav blago-
dejno uplivajo na razvitik narodnega pro-
lujenja in mišljenja v okolici.

Zato moramo čitalnični odbor le pro-
siti, da nadaljuje s temi izleti tudi na jesen.
S tem se ozivlja tudi društveno življenje med
člani in njih rodbinami.

V Pevni pri soškem mostu bo v ta-
mošnjem zabavišču (otroškem vrtu) družbe
sv. Cirila in Metoda mala konecletna skušnja
prihodnji petek ob 8. uri zjutraj. Prijatelji
naše njezne mladeži so naprošeni, da se
skušnjo udeležijo.

Otroški vrt v Podgori sklene svoje
letotnje solsko leto v četrtek 12. junija z
javnim izpitom, ki začne ob 8. uri predpoldne.
Ker se ne bodo razpošiljala posebna vabila,
vabijo se dobrotniki in prijatelji nežne mla-
dine, kakor tudi njeni roditelji, tem potom k
obitni udeležbi pri izpitu in solskem sklepu.

Naša poravnava. — O poravnavi vit.
Tonklija in „Soče“ sta se posebno po-
hvalno izražala „Slov. Narod“ in „Edi-
nost“. Oba lista sta hvalila moder korak
obeh strank ki nista hoteli spravljati svojih
zadev pred nepoklicane sodnike in skodo-
željne narodne nasprotnike.

Da ni prišlo do pravde, ni bilo nič kaj
ljubo „Corrieru“, „Piccolu“, „Mattinu“, „In-
dependentiju“ in kar je še enakih bratcev.
Zabavati se hoteli sebe in svoje bralce z na-
sim ravsom in kavsom, a ker jim je to uslo,
zato velika nejevolja v lahonskem izraelu.

Tem listom so se vredno pridružili še
drugi, ki se pa tiskajo v slovenskem jeziku.
Med temi omenjamo ob kratkem neko go-
risko mašilce, katero umeje slogo takó, da
bi rado podrlo vse, kar se v Gorici narodne-
ga zida, zato ker njegovi duševni očetje niso,
ne morejo in ne smejo biti nikjer poleg, ker
nihče njih družbe ne trpi. Tem ljudem ni

nič po godu, kar naredimo; ko smo bili z
vit. T. v pravdi, imenovali so nas pravdarje,
prepirljivce itd., a zdaj, ko smo se z vit. T.
mirno pobotali, podale sta jim obe stranki
le dokaz, da jima za narod ni mar. — Do-
danih je lepo število psov, za katere bomo
terjali odgovor, račun in plačilo na mero-
dajnem mestu. Podamo dodatno obtožnico.
Bomo videli, kakó bodo oni zagovarjali svoje
psovanje.

Prav zanimivo je pa bilo čitati ljubljans-
skega „Slovenca“. Ta nam je potrdil go-
vorico, ki je pretekli teden šla od ust do ust
po Gorici, da namreč nekateri gospodje so
črni, drugi zopet zeleni od jeze. „Slovenec“
nam je vsled širokoznane konfuznosti svojega
dopisnika vse razkril, kar znani gospódi v
Gorici srce teži. Poleg tega je potrdil vse
naše trditve o uzrokih našega domačega pre-
pira, za kar smo dopisniku le hvaležni. —
Ker je ta dopis prava ilustracija našega do-
mačega prepira od l. 1889, naprej ter brez-
načelnosti tistih, ki so se doslej skrivali
za „katoliška načela“, vrnemo s k temu
najnovejšemu pojavu naših konfuzionistov v
prihodnji številki. Gosp. vit. Tonkli, ako pazno
prečita ta dopis, spozna srce in obisti tistih,
ki so se mu doslej obešali za frak. O njih
more z vso pravico vzdihniti: „Dagli amici
mi guardi Dio che dai nemici mi guarderò io!“

Dve tiskovni pravdi. — Zadnja „So-
ča“ je objavila uvod k obravnavi znanega
Travana proti „Soči“ in „Rinnova-
mentu“. (Ta uvod dobe posebni naročniki
„Primorca“ v prilogi.) — Nadaljevanje in
konec smo priobčili v današnjem „Primorcu“
ali z drobnim tiskom in bolj skrečno, ker ste
nam poročili o dveh volilnih shodih pobratí
preveč prostora. — Ta tiskovna pravda je
vzbudila med Slovenci cel vihar in dala je
priliko, da se pospeši rešitev uprašanja o
čisto slovenskih porotah. — Sodilo je 10
Lahov in 2 Slovenca in — urednika sta bila
obsojena z 10 glasovi, dva pa sta zahtevala
oproščenje. Dr. Frapporti je torej vedel,
zakaj je odstranjal slovenske porotnike.

— Druga tiskovna pravda je končala
pa brez hrupa, brez veselja naših zagrizenih
nasprotnikov. Tožitelj dr. Jos. Tonkli in
toženi urednik sta se pogodila izvensodno
in častno za oba. Izjavo je prinesla zadnja
„Soča“; ponatisnili smo jo tudi v prilogi
za posebne „Primorceve“ naročnike.

Ta poravnava je naše lahone močno
poparila; nič kaj niso bili veseli, ker se niso
nekoliko dnij zabavali na naš račun in sme-
jali se nam, da svoje nasprotnike kličemo za
sodnike v domačem prepiru.

Ali ta poravnava je neprijetno zadeja
tudi poslanca prof. Čerina in ta je potegnil
za seboj dr. Lisjaka, da sta se poslanstvu
odpovedala; njiju izjavo je priobčil „Slo-
venec“, ponatisnila jo je zadnja „Soča“ v

izdaji za deželo in danes se nahaja v posebni „Primorčevi“ prilogi.

Ta korak imenovanih dveh poslancev je zadel ob odločno obsodbo vseh treznomiselnih mož katerekoli stranke. To smo videli tudi pri dveh volilnih shodih. Mi smo prejeli v tem oziru prav ostrih dopisov, katerih ne priobčimo. — Pač pa polinaspemo dopis iz peresa treznega slovenskega rodoljuba, ki se glasi:

Z detele, 2. julija. — Tiskovne pravde so pravo mečilo. Vsaka zbljuje kak otrebek na dan. Prva taka pravda, katero smo imeli na Goriskem, očistila je neki okraj stare rjovine. Lani oprostile ste nas dve taki pravdi nepotrebnih grmanskih in čifutskih življev. Tudi letošnje pravde čistijo nam zrak. V Travanovi zadevi bilo bi prezgodaj, sklepati račune. Nikdar nas ni zapustila nada, da si pravica v tej skeleči zadevi vendarle pribori zmago in dá polno zadoščenje žaljenemu pravnemu in žaljenemu narodnemu čutu, žaljeni časti Solkanecv.

A druga letošnjih tiskovnih pravd pokazala se je v vsakem oziru dobrodejna. Trebi, da je kaj! — Zdaj vemo, kdo je tičal za to pravdo.

Dva poslanca odložila sta deželnozborski mandat le za to, ker sta dva zasebnika brez hrupa in skandala častno poravnala svoj spor.

Vsiljujete se tu same ob sebi dve uprašnji:

1. V kaki zvezi stojita ta dva poslanca z zasebno pravdo, v kateri sta bila uvedena le kot pričci in ne drugače, zakaj in kakó sta ona dva s tožbo in vzlasti s poravnavo, s takó lepo in častno poravnavo zadeta?

2. Ali gospoda poslanca res ne vesta, kje in pred kako „poroto“ imata zagovarjati „lojajno in pošteno“ svoje postopanje?

Volilci imamo pravico staviti skujenima poslancema še

3. uprašnje: Smesta-li gospoda poslanca pred pretekem volilne dobe, enostranski, brez našega privoljenja in brez postavnih razlogov odložiti poslanstvo?

Kaj je deželnozborski mandat? Mandat pomeni menda pooblaščenje. Modri pravniki trdijo, da je to neka pogodba. Da veže obe strani za določeni čas, da ni eden ni drugi ne sme te pogodbe pred časom razdreti, zlasti pa ne v nepravem času.

Če mi volilci ne smemo poslancu preklicati mandata pred pretekem časa, od kol izvajajo poslanci za-se to pravico.....?*)

Vsekako se pa spodobi (to je menda celó dolžnost!) da mandatar, ki odloži svoj mandat, podá račun o svojem delovanju. Ali pa mislita morda gospoda poslanca, da smo volilci le za to, da dirjamo na volišče, ki je vedno le bojišče, kedar se kateremu zljubi, skujati se iz kterelega koli še tako ničevega razloga ter se nad nami maščevati, ker se ni mogel spasti nad katerim drugim?

Pa naj bo! Grenkih solz po tej dvojni izgubi ne bomo prelivali.

Zdaj pa — gospoda na račun.

Tam**) Vama bo prilika dana, dokazati (brez prisege) „lojajno in pošteno

*) Spominjamo se, kaj je isti Čerin pisaril l. 1889. proti dr. Gregorčiču, ko je bil ta priziljen, položiti mandat zopet v roke svojim volilcem, ki naj sami določijo, ali ga je vreden ali ne. Zdaj je isti Čerin seveda drugačnih mislij! Uredn.

**) Na volilnem shoda, kaj ne? — Ured.

svoje postopanje*. Dana bo pa tudi nam prilika, povedati Vama v obraz, kako mi (a ne taški porotniki) sodimo o Vajinem — „lojalnem in poštenem postopanju“.

— Volilec.

Goriška realka nam je že doposlala svoje letno poročilo o sklepu šolskega leta. Iz tega posnemamo:

Vseh učencev je bilo 364, med temi 55 na pripravljavnici. Iz Gorice jih je bilo 186. Katolikov 282, pravoslavni 5, protestantov 8, židov 9. — Nemcev 51, Italijanov 190 (med temi 49 na priprav.) 53 Slovencev in 10 drugih narodnostij. — Najstari dijak je imel 23 let. — Šolnine je došlo 5150 gid. — Odliko je dobilo 10 dijakov: prvi red 183, drugi red 69, tretji red 22. *popravljalni izpit 20.*

Prihodnje šolsko leto prične 17. sept. Sprejemni izpiti bodo 14. in 15. sept. za tuje, 16. in 17. pa za učence, ki iz pripravnice prestopijo na realko. — Ponatankosti objavimo o svojem času.

Izpiti na realki. — Dne 4. in 5. julija 1894. vršili so se zrelostni izpiti na tukajšnji višji realki. Od 11. maturantov je jeden (Gridl Franc) odstopil radi bolezni: izpit so zvršili: Guizza Emil, Derossi Fioravante, Hantsch Karol, Henriquez Karol, Hrvatini Henrik, Krams Martin, Lovat Henrik, Skrochowski Josip; na dva meseca sta zavrnjena (treprobavana): Pozzo Mary iz matematike in Znidarčič Ivan iz zgodovine.

Sv. Ciril in Metod. — Učraj se je ves katoliški svet spominjal godu sv. C. in M., ki sta slovanskim narodom prizigala luč sv. vere. Zató so se pa posebno slovanski narodi hvaležno spominjali svojih prvoučiteljev in slavili njiju spomin. — Tudi pri nas na Goriskem so na predvečer pa mnogih krajih goreli kresovi in streli topičev so v večerni tišini oznanjali za ves slovanski svet pomembni dan. Streli iz Vrtojbe, Prvačine in z Voggerskega so se razlegali celo do Gorice. Od tu so se videli tudi mnogi kresovi z Vipavskega in s Krasa. — Slava svetima bratoma Cirilu in Metodu!

Nesreča v Vrtojbi. V sredo ob 10. zjutraj sta se neki gospodar in hlapec lotila čistiti stranisce. Hlapec je šel notri, gospodar je ostal zunaj; hlapcu je prišlo slabo, da se je zgrudil v blato, gospodar je skočil notri, a tudi njega je smrad omamil. Prihitelj je sosed, ki je sicer rešil oba, a on sam je potem običal v jami. Rešili so ga, a njegovo življenje je bilo v nevarnosti: poklicali so dr. Rojca iz Gorice in deli so ga v sv. olje. Upanje je, da ozdravi. Prva dva sta zdrava.

Legia Nazionale je imela v nedeljo svojo tretjo glavno skupščino v Gorici. Vršila se je brez posebnega zunanjega blišča, ker takó je svetoval bajé tržaški zupan dr. Pitteri, ki je nalašč za to prišel v Gorico. Prinesel je bajé novico iz Trsta, da od tega zborovanja je zavisna potrditev dr. Venutija za župana. (Ako je to res, potem so visoki krogi pač z malim zadovoljni. Da so Lahi vsaj na zunaj mirni, da ne prirejajo skandalov in demonstracij, pa so zadovoljni. — Dobro je, da si to zapomnimo.) Udeležba ni bila kdo vé kakó ogromna, veliko manjša nego se je pričakovalo. Ako pomislimo, kakó blizu je Trst, moramo reči, da je od tam došlo takó malo gostov, da se se goriški Lahi kar čudili. Nasproti temu so pa bili tudi gostje razočarani, ker videli so med udeleženci mnogo takih, katerih — ni bilo.

Ako se dostavino, da se zborovalci niti pošteno najesti niso mogli (v nobenem hotelu niso sprejeli banketa), povedali smo vse, kar se o tem zborovanju pripoveduje po mes.

V Renčah so imeli v torek nove volitve v občinsko starasinstvo. Udeležba je bila nenavadno živahna; z Gradisce in iz Prvačine je došlo veliko volilcev. V 3. in 2. razredu je zmagala nova stranka, v prvem razredu so pa oslali poprejšnji možje. — O teh volitvah smo prejeli dva dopisa; enega proti stari stranki, enega pa proti novi. Kaj hočemo, priobčiti oba ali nobenega? Vsakdo poreče: Zdaj so volitve končane, ne priobčite nobenega, kar je bilo — je bilo! In prav je takó! Želimo pa novemu starasinstvu, da bi uspešno delovalo za svojo županijo in za popolno sporazumljenje vseh občinarjev. — Ako bi se uresničile nade, katere stavlja eden dopisnikov v novo starasinstvo, bili bi zares veseli! Na delo! In: Mir Vam bodi!

Iz Čezsoče pri Bolcu: Pri nas smo dobili, kakor je znano, prav lep železen most čez Sočo, ki nas veže z Bolcem in ostalim svetom. Most je skladoven, ali za cesto se pa res nič ne stori. Tak most zasluži lepše ceste! V silih ne moremo niti zdravnika pripeljati v Čezsočo. — Prosimo sl. cestni odbor, da se nas domisli.

Se nekaj. Pod Polovnikom v Čezsoči so čebele nabrale v 5 dneh osem klov medu.

Kazipot*. — O tem delu pisal je „Dom in Svet“ jako pohvalno. Med drugim pravi: „Tukaj je nakopičenega res veliko gradiva o goriški deželi, in ne vem, česa bi si človek še želel in ne bi dobil v knjigi. Cerkevne, šolske, politične, občinske in društvene stvari so zabeležene na drobno. Seveda ne more kritika segati v posamnosti. — kdo pozna neki vse krajevne razmere! — a pripoznati treba, da je bilo tukaj dovolj truda in poguma, da se je rodilo to delo. Kdaj dobimo kaj takega tudi za Kranjsko?“

Ta kritika mora izdajatelja le veseliti in vspodbuditi ga k nadaljevanju. Prvega letnika je že veliko v zalogi. — Ceno mu odslej znižamo na 80 kr.

Izlet v Devin, kateri je priredil „Tržaški Sokol“ in se je izborno sponesel, je močno razburil živce nekemu dopisniku grške skrbe tetke „Tagessposte“, da že trepeta za italijanstvo jadranskih obal. Ubogo italijanstvo, kakó piškavo mora to biti, ako trepeta pred vsakim slovanskim korakom na — domači zemlji.

Izlet na Nabrežino, kateri je na praznik sv. Petra in Pavla priredila „Tržaška Čitalnica“, sponesel se je prav veličastno. Udeležniki so bili dostojno sprejeti in vrli Nabrežinci so se potrudili, da so ljubim gostom oslajali bivanje na njih treh. — Naj bi „Tržaška Čitalnica“ večkrat prirejala take izlete, zlasti v bližjo okolico, kakor dela njena goriška sestra, kajti dotika slovenskih meščanov z okolčani more le dobrodejno uplivati na razvitek narodnega probujenja po okolici.

Planinska kočna na Kaninu. — Slavnost slovesne otvoritve, ki je bila napovedana na dan 16 t. m., je odložena do 20. avgusta. — To kočjo je zgradil goriški odsek „Nemško-avstrijskega planinskega društva“. Grof Alfred Coronini je iz prijaznosti do naših Bolčanov daroval večjo svoto, ker je prepričan, da kočna bo Bolčanom v korist.

Najdena obleka. — Iz Malega dola pri Kemnu nam poročajo, da neka Marija Furlan je našla na cesti od Gorice proti Dornbergu novo obleko iz „tibeta“. Kogar je, naj se oglasi.

Tržne cene. — Kava Santos 156 do 158, sandomingo 164, java 168, portoriko

175 do 180, cejlon 188, moka 185. — Sladkor 34¹/₂. — Slanina (špeh) 52. — Maslo surovo 64 do 70; kuhano 90. — Moka, turšica in otrobi se držé v ceni že vsej časa; tu ni sprememb.

Sadni trg je prav živahen. Silno veliko sadja se izvozi v tuje kraje, ostanke pojemo pa doma. Krompir je največ do 2 kr. kilo. — Cene sadju so vsak dan drugačne.

„Slovanska knjižnica“. — V soboto je izšel 30. snopič, v katerem se pričinja večja povest „Zaobljuba“; obsegala bo kakih 5 snopičev. Povest je krasna; spisal jo je Ferd. Becić, sloveči hrvaški pisatelj. — „Slov. Narod“, naznanjajoč to delo, želi „Slov. knjižnici“ kar največ gnotne podpore, da bi mogla napredovati tako, kakor je začela. — Žal, da te podpore ni; zdaj ima že okoli 200 gld. primankljeja, a med naročniki vse polno terjatev. Kar čuditi se je, kako ljudje danes brezskrbno prejemajo časopise, na plačilo pa ne mislijo. Taki naročniki so največja nesreča za naše časnikarstvo, katero zatirajo s svojo malomarnostjo.

Z Bukovega pri Cerknem: V „Prim. Listu“ toži neki dopisnik z Bukovega o slabem gospodarstvu in o slabi cesti. — Dopisnik je resno žal. Pri nas nimamo nobene občinske ceste in smo popolnoma brez šole, če tudi plačujemo cestne šolske doklade. Naj bi se nava ude šolskega sveta bolj vtrajno potezala za ustanovitve šole. — Prav ta bilo, ako bi mi Bukovci posnemali svoje sosede Zabcane (U. r. t. ki so dobri in skrbni gospodarji. Majhna vasca je, pa je speljala vodo v vas, a stroj jo mora 30 metrov navzgor gnati. To je nekaj stalo. — Ali bi ne bilo prav, ako bi zgled posnemali tudi mi? *

Iz beneške Slovenije. — V široko znanem Landerju ob Nedici se je dobro obnesel letošnji shod sv. Ivana. Ljudstva je bilo toliko, da je zmanjkalo zveza; gostilničarji so bili v veliki zadregi. Tudi s Kobariškega je došlo veliko ljudi. Poleg Slovencev iz vse Benetije je prišlo tudi veliko Lahov, kajti vsakdo, ki je kaj slišal praviti o sloveči landerski jami, bi se rad preprical, če je res tako, kakor je slišal praviti; zato prihiti na dan sv. Ivana Krstnika semkaj k tej cerkvi, ki je zidana v oni jami. (Kjer se je, kakor pravi pravljica, več časa skrivala domača vojvodinja, katero je preganjal habski kralj Atila.) Kdor je pa enkrat bil tamkaj, vleče ga tje srce zopet in zopet, ko se približa dan sv. Ivana.

Prav bi bilo, da bi kak slovenski časopis kaj več prinesel o tej sloveči jami in cerkvi sv. Ivana; potem bodo Slovenci toliko raje hodili semkaj v našo tužno beneško Slovenijo.

Javnih plesov je bilo tisti dan tudi dosti; ta razvada je pa na Beneskem prav ukoreninjena, da nič ne štejejo takih praznikov, ako ni plesov.

Vihar in toča. — Iz Hude južne na Tolminkem: Dne 27. junija je bil pri nas strašen dan. Okoli 3. pop. pribil je grozen vihar in toča je začela strahovito klestiti. V kratkem času je uničila vse poljske prideleke; polje je bilo s točo pokrito, kakor o Božiču s snegom. Bog se nas usmilil! Ali bi nam visoka vlada ne mogla iti nekoliko na roko in pomagati v veliki stiski?

Iz Tolmina. — Dó 18. junija imela je naša posojilnica 43.353-57 prometa. Če kod, gotovo tu veljajo besede: Ne sodite pred časom. Še preden je bila rojena, je bila ob

svojem času obsojena. Kakor vsa znamenja kažejo, bo naša posojilnica posebno krepko delovala.

Glasba. — Maša „Ora pro nobis“ v spomin 700 let, odkar je župnija na St. Viski gori, zložil Janez Laharnar organist. Založilo „Cecilijansko društvo za gorisko nadškofijo“. Tiskala sta jo Engelmann in Mühlberg v Lipsiji. Strokovnjaški list „Cerkveni glasbenik“ ocenjuje v 2. številki t. l. to delo sledeče:

„Iz litanijski znani motiv „ora pro nobis“ je srečno uporabljen v posameznih delih cele mase ne samo v homofonijskih stavkih, ampak tudi v polifoniji, namreč v stavkih „Christe eleison“ — „Gratias“ do „Jesu Christo“ — „Osana“ — „Benedictus“ — „Dona“. Faktura skladbe je povsod jasna, nikjer ni nič prisiljenega, glasovi ovijajo drug drugega jako gladko; cela skladba naredi najprijetnejši utis in ni jo z veseljem kot uzorno priporočamo vsem cerkvenim pevskim zborom ter uporabljamu dirigente, naj ravnaajo s 4-poloavnim taktom kakor s 4-četrtinskim, da se tempo lepi skladbi na kvar ne zavleče“. — Da smo mi o tem domačem delu toliko časa molčali, je krivo, ker smo vedeli, da je skladba poslana nemškemu Cecilijanskemu prvaku v prisojo. Predsednik nemškega Cecilijanskega društva preč. monsignor Fr. Schmidt piše o tem delu sledeče: „Mlad mož ni brez talenta, pa manjka mu še šole. V ta namen mi priporočam proučiti „stare klasike“ in pa tudi novejšje Cecilijanske skladatelje, kakoršni so: Haler, Piel, Mitterer, i. t. d. Maša sama je vredna, da se sprejme v „Verenskatalog“ omenjenega društva“. V ta namen se je poslala maša še dvema presojevalcema, namreč P. Uto Kommüllerju na Bavarsko (Stift Metten) in pa g. Schenku v Klausenu na Tirolsko. Stvar pa še danes ni rešena. Tako sodijo glasbeni strokovnjaški delo našega domačega slovenskega skladatelja.

Razgled po svetu.

Prav. cesar je prišel koncem preteklega tedna na južno Tirolsko. Italijani so se pripravljali na sijajen sprejem, ker so upali, da cesarjev dohod jim prinese ob enem boljše nade, da dosežejo samoupravo Trenta (Tridenta ali južnega Tirolskega, kjer bivajo Lahit. V tej zahtevi so namreč edini liberalci in konservativci. — Ali vladni listi so hoteli zatrdjevati, da cesarjevo potovanje nima nikakega politiskega pomena: vsled tega tudi ni pričakovati kakih politiskih posledic. — Pripravljale so se deputacije poslancev in zupanov, ki bi cesarja prosile, da bi dal Trentu samoupravo, ali bilo jim je namigneno, da ne bodo sprejeti. — Vsled tega je ponehalo oduševljenje mnogih laških krogov za slavnosti prav. cesarju na čast. Pri slavnosti predstavi v gledišču (v Trentu) so bili navzoči skoro izključno le častniki in c. kr. uradniki (kakor se dogaja o takih prilikah tudi v Gorici). — Priprosto ljudstvo pa povsod viharo pozdravlja svojega vladarja.

Na Dunaju so bile nastale nenavadno hude homatije mej vseučiliško mladino. Prof. Nothnagel se je jako nelaskavo izrekel o protizidovskem gibanju; na to so mu protizidovski visokošolci, katerih je prav mnogo, odgovorili z veličastno demonstracijo, na kar so jih židovski tovariši zopet po svoje zavrnil. Vsa predavanja so morala za par dnij ponehati. Nothnagel več dnij ni prišel na vseučilišče. — Protizidovstvo se širi. Prav!

Dr. Jos. Frank, eden glavnih vodij „stranke prava“, je v nedeljo stopil

pred svoje volilce in jim poročal o svojem delovanju. Volilci so mu soglasno dali zaupnico.

Zrtve anarhizma. — Predsednika francoske ljudovlade Carnota so sijajno pokopali, kakor se spodobi takemu možu. Vsi vladarji so izjavljali svoje sožalje pokojnikovi udovi in Franciji ter se dali zastopati pri pogrebu. Sovraštvo Francozov proti Italijanom se je nekoliko poglelo, kajti vmes je posegla tudi cerkev, ki je mirila svoje vernike z resnično trditvijo, da anarhizem ne pozna domovine.

Da je to res, dokazal nam je enak čin v Livornu. Urednik Bardi je povodom Carnotovega umora spisal krepk članek proti anarhizmu. Drugo jutro, ko se je ta peljal v uredništvo, ga je napadel neki anarhist in zabodel v trebuh.

Tudi Crispija, ministerskega predkudnika v Italiji, je pred par tedni napadel anarhist s samokresom.

V M. Vidu je neki anarhist napadel vodjo tistih delavcev, ki so letos romali v Rim; priskočil je na pomoč neki delavec, a anarhist je temu zabodel nož v prsi. Strašno!

Srbija. — Kralj Saša je bil v Carigradu, kjer ga je Sultan lepó sprejel in gostil. V torek se je odpeljal v Solun. — Meseca avgusta je nameraval potovati na Dunaj in v Berlin; ali ker je nemški cesar med tem drugod zavezan, je to potovanje odloženo na nedoločen čas. — Ko se Saša vrne domov, pojde Milan baje v Pariz, kjer ga tovariši, že težko čakajo, ker slutijo, da ne pride prazen. Potem pojde v Karlove vane.

Na Angležkem je vedno močnejša neka stranka, ki deluje proti monarhijski obliki države. — Te dni je ta stranka odkrito razkrila svoje mišljenje v parlamentu. Vlada je predlagala, naj bi parlament poslal kraljici častitko zaradi rojstva najmlajšega prauka. Načelnik rečene stranke se je uprl temu predlogu, češ, da njegova stranka ne pripozna kakih dolžnostij napram dednemu vladarju. Kaj pa je posebneza kraljevska hiša storila dobrega za državo? Z občudovanjem se govori, da kraljica sedi na prestolu že 50 let; v resnici pa ona ni nikdar vladala. O princu Walesu vemo le toliko, da se rad zabava. Kdo vé, ali novorojeni princ ima vladarju potrebne sposobnosti. Vzraste mej treemercí, misleč, da je kaj boljšega nego drugi ljudje. Ko odraste, potoval bo okoli sveta, potem homo čuli o čudnih zakonih in drugih takih rečeh, dežela pa bo morala vse to plačati.

Vojska v — Aziji! — Med Kino in Japonom je navstal resen spor, kateri utegne dovesti do vojske. Vsa ta zadeva ima svoj izvor v tem, da si obe imenovani državi prisvajati pravico do nadvladja nad kraljestvom Korea. (Korea je poluotok med Rumunim in Japonskim morjem v vzh. dni Aziji. Ima 9 milijonov prebivalstva. Op. ured.) Nasprotstvo se je tako poostriilo v poslednji čas, da je vojska skoro neizogibna. Vojne ladije iz Amerike, Anglije, Ruske in Nemčije so že pripule v koreansko pristanišče, da ščitijo inozemce. Japan se že z vso silo pripravlja na vojsko in Kina odposlje v Koreo te dni 20 batalijonov vojakov.

Tiskovna pravda.

proti „Soči“ in „Rinnovamentu“.

(Konec.)

Sodni dvor je bil sestavljen: svetnik Flegar predsednik, svet. Girancoli in pristav Dell' Ara votanta; zapisnikar avskultant Fon; kot tolmač se zapiseže avskultant Fabijan. — Tožnik Travan(i) je navzoč; zastopa ga dr. Frapperti. — Zatočenca

